

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 9 juni 2022
(OR. en)

10053/22

**Interinstitutioneel dossier:
2021/0171(COD)**

**CONSOM 151
MI 462
COMPET 484
EF 161
ECOFIN 603
DIGIT 119
CODEC 884
CYBER 208**

RESULTAAT BESPREEKINGEN

---

van:	de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	9433/1/22 + COR 1 + ADD 1
nr. Comdoc.:	10382/21 + ADD1 - 4
Betreft:	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende consumentenkrediet - Algemene oriëntatie

---

Hierbij gaat voor de delegaties de tekst van de algemene oriëntatie die de Raad Concurrentie-
vermogen op 9 juni 2022 heeft goedgekeurd.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende consumentenkrediet

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad² bevat voorschriften op Unieniveau ten aanzien van kredietovereenkomsten voor consumenten [...].

---

¹ ...

² Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 87/102/EEG van de Raad (PB L 133 van 22.5.2008, blz. 66).

- (2) In 2014 heeft de Commissie een verslag over de uitvoering van Richtlijn 2008/48/EG voorgesteld. In 2020 heeft de Commissie een tweede verslag over de uitvoering van de richtlijn en een werkdocument van de Commissiediensten voorgesteld, met daarin de resultaten van een Refit-evaluatie van de richtlijn, die een brede raadpleging van de betrokken belanghebbenden omvatte.
- (3) Uit die verslagen en raadplegingen bleek dat Richtlijn 2008/48/EG er gedeeltelijk in was geslaagd een hoge standaard van consumentenbescherming te realiseren en de totstandkoming van een goed functionerende interne markt voor krediet te bevorderen, en dat die doelstellingen nog steeds relevant zijn. De redenen waarom de richtlijn slechts gedeeltelijk effectief was, zijn te vinden in de richtlijn zelf door bijvoorbeeld een onnauwkeurige formulering van specifieke artikelen, en in externe factoren, zoals de ontwikkelingen in verband met de digitalisering, de praktische toepassing en handhaving in de lidstaten, en in het feit dat bepaalde aspecten van de kredietmarkt niet onder de richtlijn vallen.
- (4) De digitalisering heeft bijgedragen aan marktontwikkelingen die niet te voorzien waren toen Richtlijn 2008/48/EG werd vastgesteld. De snelle technologische ontwikkelingen die zich sinds de richtlijn van 2008 hebben voorgedaan, hebben immers zowel aan de aanbod- als aan de vraagzijde van de markt voor consumentenkrediet sterke veranderingen teweeggebracht, zoals de opkomst van nieuwe producten en de ontwikkeling van het consumentengedrag en de consumentenvoorkeuren.
- (5) De onnauwkeurige formulering van een aantal bepalingen van Richtlijn 2008/48/EG, waardoor de lidstaten afwijkende bepalingen kunnen vaststellen die verder gaan dan die van die richtlijn, hebben voor een aantal aspecten van consumentenkrediet tot een versnipperd regelgevingskader in de Unie geleid.
- (6) De feitelijke en juridische situatie die uit die nationale verschillen resulteert, leidt in sommige gevallen tot concurrentievervalsingen tussen kredietgevers in de Unie en werpt belemmeringen op voor de interne markt. Door die situatie kunnen consumenten maar beperkt profiteren van het geleidelijk toenemende aanbod van grensoverschrijdend krediet, dat naar verwachting nog zal toenemen als gevolg van de digitalisering. Die vervalsingen en beperkingen kunnen op hun beurt de vraag naar goederen en diensten doen krimpen. De situatie leidt ook tot een ontoereikend en niet-consistent niveau van consumentenbescherming in de Unie.

- (7) De afgelopen jaren heeft het kredietaanbod voor consumenten een hele ontwikkeling doorgemaakt. Er zijn nieuwe kredietproducten op de markt gekomen, met name in de onlineomgeving, die steeds meer worden gebruikt. Dit heeft geleid tot rechtsonzekerheid met betrekking tot de toepassing van Richtlijn 2008/48/EG op dergelijke nieuwe producten.
- (8) Deze richtlijn vormt een aanvulling op de regels van Richtlijn 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad³ betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten. Ter wille van de rechtszekerheid moet worden verduidelijkt dat in geval van strijdigheid tussen de bepalingen, de bepaling van deze richtlijn als *lex specialis* van toepassing is.
- (9) Overeenkomstig artikel 26 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) bestaat de interne markt uit een ruimte waarin het vrije verkeer van goederen en diensten en de vrijheid van vestiging gewaarborgd zijn. De ontwikkeling van een transparanter en efficiënter juridisch kader voor consumentenkrediet moet het vertrouwen van de consumenten vergroten en de ontwikkeling van grensoverschrijdende activiteiten vergemakkelijken.
- (10) Teneinde de werking van de interne markt voor consumentenkrediet te verbeteren, moet op een aantal kerngebieden een geharmoniseerd Uniekader worden geschapen. Vooruitziende, aan toekomstige kredietvormen aanpasbare Uniewetgeving die de lidstaten de nodige speelruimte bij de omzetting laat, zal, met het oog op de ontwikkeling van de markt voor consumentenkrediet, in het bijzonder in de onlineomgeving, en de toenemende mobiliteit van de Europese burger, eerlijke concurrentievoorwaarden voor ondernemingen helpen creëren.
- (11) In artikel 169, lid 1, en artikel 169, lid 2, punt a), VWEU is bepaald dat de Unie moet bijdragen tot de verwezenlijking van een hoog niveau van consumentenbescherming door middel van maatregelen die zij krachtens artikel 114 VWEU neemt. In artikel 38 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het "Handvest") is bepaald dat in het beleid van de Unie zorg gedragen wordt voor een hoog niveau van consumentenbescherming.

---

³ Richtlijn 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2002 betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten en tot wijziging van de Richtlijnen 90/619/EEG, 97/7/EG en 98/27/EG van de Raad (PB L 271 van 9.10.2002, blz. 16).

- (12) Het is belangrijk dat consumenten een hoge mate van consumentenbescherming genieten. Op die manier moet het vrije verkeer van kredietaanbiedingen voor zowel kredietgevers als kredietnemers optimaal kunnen functioneren, met inachtneming van de specifieke situaties in de lidstaten.
- (13) Volledige harmonisatie is nodig om te waarborgen dat alle consumenten in de Unie een hoog en gelijkwaardig niveau van bescherming van hun belangen genieten en om een goed werkende interne markt te creëren. Het mag de lidstaten derhalve niet worden toegestaan nationale bepalingen te handhaven of in te voeren die afwijken [...] van de bepalingen in deze richtlijn, tenzij deze richtlijn anders bepaalt. Deze beperking moet echter alleen gelden voor door deze richtlijn geharmoniseerde bepalingen. Indien zulke geharmoniseerde bepalingen niet bestaan, moeten de lidstaten de vrijheid houden om nationale wetgeving te handhaven of in te voeren. Zo moeten de lidstaten de mogelijkheid hebben nationale bepalingen te handhaven of in te voeren inzake de hoofdelijke aansprakelijkheid van de verkoper of de aanbieder van diensten en de kredietgever. De lidstaten moeten ook de mogelijkheid hebben [...] nationale bepalingen te handhaven of in te voeren over het annuleren van een koop- of dienstverleningsovereenkomst indien de consument gebruikmaakt van zijn herroepingsrecht ten aanzien van de kredietovereenkomst [...]. Op dit punt moet de lidstaten in het geval van kredietovereenkomsten met onbepaalde looptijd de mogelijkheid worden geboden om een minimumtermijn vast te stellen tussen het moment waarop de kredietgever om aflossing verzoekt en de dag waarop het krediet moet worden afgelost.

- (14) De in deze richtlijn opgenomen definities bepalen de omvang van de harmonisatie. De verplichting van de lidstaten om deze richtlijn uit te voeren dient derhalve te worden beperkt tot het door deze definities bepaalde toepassingsgebied. Deze richtlijn mag de lidstaten evenwel niet beletten om, overeenkomstig het Unierecht, de bepalingen van de richtlijn toe te passen op gebieden die er niet onder vallen. Een lidstaat kan derhalve met betrekking tot kredietovereenkomsten die buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen, nationale wetgeving handhaven of invoeren die overeenstemt met deze richtlijn of een aantal bepalingen ervan, bijvoorbeeld nationale wetgeving inzake kredietovereenkomsten waarbij van de consument die ze sluit wordt verlangd dat hij bij de kredietgever een goed als zekerheid in bewaring geeft, en waarbij de aansprakelijkheid van de consument zich strikt beperkt tot dit in pand gegeven goed, **of inzake kaarten met uitgestelde debitering of leasingovereenkomsten zonder verplichting of optie tot aankoop**. Voorts zouden lidstaten deze richtlijn ook kunnen toepassen op gelieerd krediet dat niet onder de definitie van gelieerde kredietovereenkomst van deze richtlijn valt. Zo kunnen de bepalingen van deze richtlijn over gelieerde kredietovereenkomsten worden toegepast op kredietovereenkomsten die slechts gedeeltelijk dienen ter financiering van een contract voor het leveren van goederen of het verlenen van een dienst.

- (15) Een aantal lidstaten heeft Richtlijn 2008/48/EG toegepast op gebieden die niet onder de werkingssfeer ervan vallen teneinde de mate van consumentenbescherming te verbeteren **terwijl andere lidstaten gezien hun specifieke marktkenmerken uiteenlopende nationale regels hebben voor deze gebieden, waardoor bepaalde verschillen tussen de nationale wetgevingen met betrekking tot deze soorten kredieten in stand bleven.**

Verscheidene kredietovereenkomsten die niet onder de werkingssfeer van die richtlijn vallen, kunnen immers nadelig zijn voor consumenten, bijvoorbeeld kortlopende kredieten met hoge kosten waarvan het bedrag gewoonlijk lager is dan de minimumdrempel van 200 EUR die in Richtlijn 2008/48/EG is vastgesteld. In die context, en teneinde een hoog niveau van consumentenbescherming te verzekeren en de grensoverschrijdende markt voor consumentenkrediet te bevorderen, moeten sommige overeenkomsten die niet onder Richtlijn 2008/48/EG [...] vielen, wel onder de onderhavige richtlijn vallen. Ook andere potentieel nadelige producten moeten, vanwege de hoge kosten die eraan verbonden zijn of de hoge vergoedingen bij gemiste betalingen, onder deze richtlijn vallen, om meer transparantie en een betere consumentenbescherming te verzekeren, wat het consumentenvertrouwen zal vergroten. In die zin mogen [...] **consumentenkredietovereenkomsten van minder dan 200 EUR**, kredietovereenkomsten die in de vorm van een geoorloofde debetstand op een rekening worden verleend en die binnen een maand moeten worden afgelost, [...] kredietovereenkomsten waarover geen rente of andere kosten moeten worden betaald, [...], en kredietovereenkomsten waarbij het krediet binnen drie maanden dient terugbetaald te worden en er slechts te verwaarlozen kosten worden aangerekend, niet buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn worden gelaten. **Niettemin moeten de lidstaten voor die kredietovereenkomsten een bepaald en beperkt aantal bepalingen buiten de toepassing van deze richtlijn kunnen laten om de aan kredietgevers opgelegde verplichtingen aan te passen aan de aard en de risico's van het krediet voor de consument, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de markt en de verschillende kenmerken van die kredieten, en tegelijkertijd om een hoger niveau van consumentenbescherming te waarborgen.** *[De laatste twee zinnen zijn verplaatst naar de nieuwe overweging (15 e)]*

- (15 a) Bovendien waren met betrekking tot kredietovereenkomsten in de vorm van een geoorloofde debetstand slechts enkele bepalingen van Richtlijn 2008/48/EG van toepassing op overeenkomsten waarbij het krediet op verzoek of binnen drie maanden moest worden terugbetaald. Dergelijke kredietovereenkomsten moeten binnen het toepassingsgebied van deze richtlijn blijven vallen, terwijl de lidstaten een beperkt aantal bepalingen buiten de toepassing van deze richtlijn moeten kunnen laten, zodat meer in het algemeen de aan consumenten verstrekte informatie kan worden verbeterd en de verplichtingen van kredietgevers voor dit soort kredietovereenkomsten kunnen worden aangescherpt.**
- (15 b) Bij "Koop nu, betaal later"-regelingen, begrepen als nieuwe digitale financiële instrumenten die consumenten in staat stellen aankopen te doen en deze gaandeweg af te lossen, waarbij de kredietgever met een consument een kredietovereenkomst sluit met als enig doel goederen of diensten via de leverancier van die goederen of diensten aan te kopen, gaat het vaak om kredieten die zonder rente of andere kosten worden verleend, en zij moeten daarom onder deze richtlijn vallen. Dit moet worden onderscheiden van uitstel van betaling, dat wil zeggen de situatie waarin een leverancier van goederen of diensten een consument tijd geeft om voor die goederen of diensten zonder rente of andere kosten te betalen, met uitzondering van beperkte kosten voor niet-naleving, zonder dat een derde partij krediet aanbiedt, en die buiten de werkingssfeer van deze richtlijn moeten blijven.**
- (15 c) Kaarten met uitgestelde debitering, waarbij het totale bedrag van de transacties wordt gedebiteerd of betaald van de rekening-courant van de kaarthouder op een vooraf overeengekomen specifieke datum, gewoonlijk eenmaal per maand, zonder dat rente moet worden betaald, zoals beschreven in overweging 17 van Verordening (EU) 2015/751, moeten ook buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn worden gelaten, aangezien zij huishoudens helpen hun budget aan te passen aan een maandinkomen. De uitgestelde betalingen die als functionaliteit van die kaarten worden aangeboden, moeten renteloos zijn, er mogen slechts beperkte kosten voor de verlening van de betalingsdienst en andere niet-kredietgerelateerde diensten worden aangerekend, en de bedragen moeten binnen 40 dagen worden terugbetaald. Het feit dat deze kaarten buiten de richtlijn blijven, laat de toepassing van de betreffende bepalingen inzake geoorloofde debetstand of overschrijdingen, welke van toepassing zullen zijn indien de aflossing hoger is dan het positieve saldo van de rekening-courant, onverlet.**

(15 d) Huur- en leasingovereenkomsten waarbij noch in de overeenkomst zelf, noch in een afzonderlijke overeenkomst een verplichting of een optie voor de consument tot aankoop van het voorwerp van de overeenkomst is vastgesteld, zoals zuivere huurovereenkomsten, mogen niet onder deze richtlijn vallen, aangezien zij geen eigendomsoverdracht aan het einde van de overeenkomst inhouden.

(15 e) Voorts moeten alle kredietovereenkomsten tot 100 000 EUR in het toepassingsgebied van de richtlijn worden opgenomen. De bovengrens voor kredietovereenkomsten die onder deze richtlijn vallen moet worden opgetrokken vanwege indexering ter aanpassing aan de inflatie sinds 2008 en voor de komende jaren. *[Afkomstig uit overweging (15)]*

(16) [...]⁴[...]

---

⁴ [...]

- (17) **Vanaf 2008 heeft crowdfunding zich ontwikkeld tot een gangbare vorm van financiering voor consumenten, doorgaans voor kleine uitgaven of beleggingen.** Een [...] **platform** [...] voor crowdfundingkrediet [...] omvat een voor het publiek toegankelijk digitaal platform om aspirant-kredietverleners, **al dan niet bedrijfs- of beroepsmatig handelend**, te matchen met consumenten die op zoek zijn naar financiering, of die matching te vergemakkelijken. Deze financiering kan **daarom** de vorm aannemen van [...] **kredietovereenkomsten aan consumenten**. Indien [...] crowdfundingkrediet[...] **platforms** rechtstreeks krediet aanbieden aan consumenten, [...] **moeten** de bepalingen van deze richtlijn wat kredietgevers betreft, op hen van toepassing zijn. Indien [...] crowdfundingkrediet[...] **platforms** het verlenen van krediet faciliteren tussen kredietgevers die bedrijfs- of beroepsmatig handelen enerzijds en consumenten anderzijds, moeten de verplichtingen voor kredietgevers op grond van deze richtlijn op die kredietgevers van toepassing zijn. In die situatie treden [...] crowdfundingkrediet[...] **platforms** op als kredietbemiddelaars en moeten de verplichtingen voor kredietbemiddelaars op grond van deze richtlijn derhalve op hen van toepassing zijn.
- (18) [...]
- (19) In het geval van bijzondere kredietovereenkomsten, waarop alleen sommige bepalingen van deze richtlijn van toepassing zijn, moeten de lidstaten vrij blijven om dergelijke soorten kredietovereenkomsten in hun nationaal recht te regelen voor wat andere, niet bij deze richtlijn geharmoniseerde aspecten betreft.

- (20) Overeenkomsten voor continue dienstenverlening of voor de levering van gelijksoortige goederen, waarbij de consument, zolang de diensten worden verleend of de goederen worden geleverd, daarvoor in termijnen betaalt, kunnen uit het oogpunt van de belangen van de contractsluitende partijen en de voorwaarden en uitvoering van de transacties sterk verschillen van de onder deze richtlijn vallende kredietovereenkomsten. Dergelijke overeenkomsten mogen daarom niet als kredietovereenkomsten in de zin van deze richtlijn worden beschouwd. Een voorbeeld van een dergelijke overeenkomst is een verzekeringscontract waarbij de premie in maandelijkse termijnen wordt voldaan.
- (21) Kredietovereenkomsten die worden gewaarborgd door een **onroerend goed** [...] en kredietovereenkomsten die ten doel hebben het verkrijgen of het behouden van eigendomsrechten op grond of op een bestaand of gepland gebouw, **inclusief terrein**, te financieren, dienen buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn te blijven, aangezien dergelijke overeenkomsten worden geregeld bij Richtlijn 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad⁵. [...] Kredieten bestemd voor de renovatie van voor bewoning bestemde onroerende goederen [...], voor een totaal kredietbedrag van meer dan 100 000 EUR, **die niet gewaarborgd zijn door een onroerend goed of een recht op een onroerend goed**, mogen echter niet buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn worden gelaten.
- (22) Deze richtlijn dient van toepassing te zijn ongeacht of de kredietgever een natuurlijke of rechtspersoon is. Deze richtlijn mag echter geen afbreuk doen aan het recht van de lidstaten om het verschaffen van krediet aan consumenten uitsluitend tot rechtspersonen of bepaalde rechtspersonen te beperken.
- (23) Sommige bepalingen van deze richtlijn moeten gelden voor natuurlijke en rechtspersonen (kredietbemiddelaars) die bedrijfs- of beroepsmatig tegen [...] **vergoeding** kredietovereenkomsten aan consumenten voorstellen of aanbieden, consumenten bijstaan bij de voorbereiding van het sluiten van kredietovereenkomsten of namens de kredietgever kredietovereenkomsten sluiten met consumenten.

---

⁵ Richtlijn 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen en tot wijziging van de Richtlijnen 2008/48/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 (PB L 60 van 28.2.2014, blz. 34).

(24) Informatie voor consumenten, zoals **adequate toelichting**, precontractuele informatie, [...] algemene informatie [...] **en informatie over het raadplegen van databanken**, moet kosteloos worden verstrekt.

(25) Deze richtlijn is in overeenstemming met de grondrechten en neemt de beginselen in acht die met name in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("het Handvest") worden erkend. Deze richtlijn is met name volledig in overeenstemming met de rechten op bescherming van persoonsgegevens, eigendom, non-discriminatie, bescherming van het gezins- en beroepsleven en consumentenbescherming krachtens het Handvest.

Verordening 2016/679 is van toepassing op elke verwerking van persoonsgegevens door kredietgevers en kredietbemiddelaars die binnen het toepassingsgebied van deze richtlijn valt.

(26) Consumenten die legaal in de Unie verblijven, mogen bij het aanvragen van, het sluiten van of het beschikken over een kredietovereenkomst [...] binnen de Unie niet worden gediscrimineerd op grond van nationaliteit of verblijfplaats, of op een andere grond bedoeld in artikel 21 van het Handvest. **Dit laat de mogelijkheid onverlet om te voorzien in verschillen in de voorwaarden voor toegang tot een krediet indien die verschillen rechtstreeks door objectieve criteria worden gerechtvaardigd.**

(27) Consumenten moeten worden beschermd tegen oneerlijke of misleidende praktijken, met name ten aanzien van de verstrekking van informatie door de kredietgever [...] **of** de kredietbemiddelaar [...], overeenkomstig Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en van de Raad⁶. Die richtlijn blijft van toepassing op kredietovereenkomsten [...] en fungeert als "veiligheidsnet" om ervoor te zorgen dat in alle sectoren een hoog gemeenschappelijk niveau van bescherming tegen oneerlijke handelspraktijken kan worden gehandhaafd, ook door ander Unierecht aan te vullen.

---

⁶ Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad (Richtlijn oneerlijke handelspraktijken) (PB L 149 van 11.6.2005, blz. 22).

(28) *[Verplaatst naar de nieuwe overweging (29 a)]*

(29) Er moeten specifieke bepalingen worden vastgesteld inzake reclame voor kredietovereenkomsten [...] en bepaalde elementen van de standaardinformatie die aan de consument moeten worden verstrekt, met name om verschillende aanbiedingen te kunnen vergelijken. Dergelijke informatie moet op een duidelijke, beknopte en in het oog springende wijze worden verstrekt door middel van een representatief voorbeeld. **Het totale kredietbedrag en de aflossingsduur die de kredietgever voor zijn representatieve voorbeeld heeft gekozen, moeten zoveel mogelijk overeenstemmen met de kenmerken van de kredietovereenkomst waar de kredietgever reclame voor maakt.** De standaardinformatie moet vooraf op een opvallende en duidelijke manier en in een aantrekkelijk formaat worden getoond. Zij moet duidelijk leesbaar zijn en aangepast zijn aan de technische beperkingen van bepaalde media, zoals het scherm van mobiele telefoons. **De standaardinformatie moet ook duidelijk te onderscheiden zijn van eventuele aanvullende informatie over de kredietovereenkomst.** Tijdelijke promotionele voorwaarden, zoals loktarieven waarbij de rentetarieven de eerste maanden van de kredietovereenkomst [...] lager zijn, moeten duidelijk als zodanig herkenbaar zijn. Consumenten moeten alle essentiële informatie in één oogopslag kunnen zien, ook indien zij die op het scherm van een mobiele telefoon bekijken. Het telefoonnummer en e-mailadres van de kredietgever en, in voorkomend geval, van de kredietbemiddelaar [...], moeten eveneens aan de consumenten worden meegedeeld, zodat zij snel en efficiënt contact kunnen opnemen met de kredietgever [...] **of** de kredietbemiddelaar [...]. Er moet een plafond worden bepaald indien het niet mogelijk is het totale kredietbedrag als het totaal van de ter beschikking gestelde sommen te noemen, met name indien een kredietovereenkomst de consument vrij krediet laat opnemen tot een maximumbedrag. Het plafond moet de bovengrens aanduiden van het krediet dat de consument ter beschikking kan worden gesteld. In specifieke gevallen en mits gerechtvaardigd [...] **moet** de hoeveelheid meegedeelde informatie worden beperkt opdat de consument de in reclame voor kredietovereenkomsten [...] meegedeelde informatie beter zou begrijpen indien die informatie in de gebruikte drager, bijvoorbeeld bij reclame op de radio, **helemaal** niet **of niet goed leesbaar** visueel getoond kan worden. Voorts moet het de lidstaten vrijstaan in hun nationale wetgeving informatievereisten voor te schrijven ten aanzien van reclame voor kredietovereenkomsten [...] waarin geen informatie wordt gegeven over de kosten van het krediet.

(29 a) In reclame gaat de aandacht meestal naar een of meer specifieke producten, terwijl consumenten hun beslissingen moeten kunnen nemen met volledige kennis van het aanbod aan kredietproducten. In dat verband is algemene voorlichting van groot belang om de consument te informeren over het hele assortiment van aangeboden producten en diensten, en over de belangrijkste kenmerken daarvan. Consumenten moeten daarom te allen tijde toegang hebben tot algemene voorlichting over de beschikbare kredietproducten. Dit laat de verplichting onverlet om consumenten gepersonaliseerde precontractuele informatie te verstrekken. *[Afkomstig uit overweging (28)]*

(30) Om met kennis van zaken te kunnen beslissen, moeten consumenten [...] **geruime tijd vóór** het sluiten van de kredietovereenkomst [...] de nodige **precontractuele** informatie krijgen over de kredietvoorwaarden, de kredietkosten en hun verplichtingen, alsmede de nodige toelichting daarbij, **zodat zij voldoende tijd hebben om de precontractuele informatie te lezen en te begrijpen en een geïnformeerd besluit te nemen**. Zij moeten deze informatie **dus** in alle rust en wanneer het uitkomt, zorgvuldig kunnen bestuderen. Deze regels laten Richtlijn 93/13/EEG van de Raad onverlet⁷.

---

⁷ Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95 van 21.4.1993, blz. 29).

- (31) Precontractuele informatie moet worden verstrekt via het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet". Om consumenten te helpen aanbiedingen te begrijpen en te vergelijken, [...] moeten de voornaamste elementen van het krediet **op in het oog springende wijze op de eerste bladzijde van** het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" worden vermeld [...], zodat consumenten alle essentiële informatie in één oogopslag kunnen zien, zelfs op het scherm van een mobiele telefoon. De informatie **in het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet"** moet duidelijk, duidelijk leesbaar en aangepast zijn aan de technische beperkingen van bepaalde media, zoals het scherm van mobiele telefoons. Zij moet op adequate en geschikte wijze worden getoond op de verschillende kanalen, zodat elke consument de informatie op gelijke voet kan raadplegen, overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad⁸.
- (32) Om aanbiedingen zo transparant en zo vergelijkbaar mogelijk te maken, dient precontractuele informatie met name ook het in de gehele Unie op uniforme wijze vastgestelde jaarlijkse kostenpercentage van het krediet te omvatten. Aangezien het jaarlijkse kostenpercentage vooralsnog slechts aan de hand van een voorbeeld kan worden gegeven, moet dit voorbeeld representatief zijn. Daarom moet het bijvoorbeeld overeenkomen met de gemiddelde looptijd en het totale kredietbedrag voor het soort kredietovereenkomst [...] in kwestie en, indien van toepassing, met de gekochte goederen. Bij de keuze van het representatieve voorbeeld moet ook rekening worden gehouden met de frequentie van bepaalde soorten kredietovereenkomsten [...] in een specifieke markt. Wat betreft de debetrentevoet, het aflossingstempo en de kapitalisatie van de rente dienen de kredietgevers hun gebruikelijke berekeningsmethode voor het betrokken consumentenkrediet te gebruiken. [...]

---

⁸ Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70).

- (33) De totale kredietkosten voor de consument moeten alle kosten omvatten, inclusief rente, commissielonen, belastingen, vergoedingen voor kredietbemiddelaars en alle andere vergoedingen die de consument in verband met de kredietovereenkomst [...] moet betalen, met uitzondering van notariskosten. Er moet op objectieve wijze en met inachtneming van de vereisten van professionalisme zoals vastgelegd in deze richtlijn, worden beoordeeld in hoeverre kredietgevers op de hoogte zijn van de kosten.
- (34) Kredietovereenkomsten met een debetrentevoet die periodiek kan worden aangepast conform de wijzigingen in een in de kredietovereenkomst vermelde referentierentevoet, moeten niet als kredietovereenkomsten met een vaste debetrentevoet worden beschouwd.
- (35) Het moet de lidstaten vrijstaan om nationale bepalingen te handhaven of in te voeren die de kredietgever verbieden te eisen dat de consument in samenhang met de kredietovereenkomst een bankrekening opent of een overeenkomst sluit voor een andere nevendienst of de kosten of vergoedingen voor zulke bankrekeningen of nevendiensten betaalt. In de lidstaten waar zulke gecombineerde aanbiedingen zijn toegestaan, moeten de consumenten vóór het sluiten van de kredietovereenkomst [...] geïnformeerd worden over nevendiensten, die verplicht zijn ter verkrijging van het krediet, of over de geadverteerde voorwaarden. De kosten voor deze nevendiensten, in het bijzonder verzekeringspremies, moeten worden opgenomen in de totale kosten van het krediet. Als het bedrag van deze kosten niet van tevoren kan worden bepaald, moet de consument er in de precontractuele fase adequaat over worden geïnformeerd dat er kosten zijn. Kredietgevers [...] moeten worden verondersteld kennis te hebben van de kosten van de nevendiensten, die zij zelf of namens een derde aan de consument aanbieden, tenzij de prijs daarvan afhangt van de specifieke kenmerken of situatie van de consument.

- (36) Om er bij bepaalde kredietovereenkomsten voor te zorgen dat de consument adequaat wordt beschermd zonder dat de kredietgevers of in voorkomend geval de kredietbemiddelaars buitensporige lasten moeten dragen, moeten de voorschriften met betrekking tot de precontractuele informatie echter worden beperkt, rekening houdend met het bijzondere karakter van dergelijke soorten overeenkomsten.
- (37) De consument moet uitgebreid worden geïnformeerd voordat hij de kredietovereenkomst [...] sluit, ongeacht of bij de verkoop van het krediet een kredietbemiddelaar betrokken is. Daarom moeten de voorschriften inzake precontractuele informatie in het algemeen ook gelden voor kredietbemiddelaars. Indien leveranciers van goederen en diensten echter als kredietbemiddelaar in nevenactiviteit optreden, is het niet wenselijk hun de juridische verplichting op te leggen de precontractuele informatie overeenkomstig deze richtlijn te verstrekken. Leveranciers van goederen of diensten kunnen bijvoorbeeld als kredietbemiddelaars in nevenactiviteit worden beschouwd als zij bedrijfs- of beroepsmatig niet in hoofdzaak als kredietbemiddelaar optreden. In deze gevallen wordt toch nog een voldoende hoge consumentenbescherming bereikt, aangezien de kredietgever er verantwoordelijk voor is dat de consument de volledige precontractuele informatie krijgt, hetzij van de kredietbemiddelaar indien de kredietgever en de bemiddelaar dit overeenkomen, hetzij op een andere geschikte wijze.
- (38) De lidstaten moeten over de mogelijkheid beschikken om het mogelijk bindende karakter van de vóór het sluiten van de kredietovereenkomst [...] aan de consument te verstrekken informatie en de periode gedurende welke de kredietgever [...] daardoor gebonden is, te bepalen.

- (39) Afgezien van de precontractuele informatie waarop de consumenten recht hebben, kunnen zij nog aanvullende bijstand nodig hebben om uit te maken welke kredietovereenkomst [...] in het assortiment aangeboden producten voor hun behoeften en financiële situatie het meest geschikt is. De lidstaten moeten er daarom voor zorgen dat kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...] **vóór de sluiting van een kredietovereenkomst** dergelijke hulp verlenen met betrekking tot de door hen aan de consumenten aangeboden kredietproducten door voldoende toelichting op maat te verschaffen over de relevante informatie, waaronder in het bijzonder met betrekking tot de voornaamste kenmerken van deze producten, zodat de consumenten weten welke gevolgen deze voor hun economische situatie kunnen hebben. Kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...] moeten de wijze waarop dergelijke toelichtingen worden gegeven, aanpassen aan de omstandigheden waarin het krediet wordt aangeboden en de behoefte aan bijstand van de consument, rekening houdend met de kennis van de consument van, en diens ervaring met, krediet en de afzonderlijke kredietproducten. Deze toelichting mag op zichzelf geen persoonlijke aanbeveling zijn.
- (40) Zoals opgemerkt in het voorstel van de Commissie voor een verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie (wet op de artificiële intelligentie)⁹, kunnen artificiële-intelligentiesystemen (AI-systemen) makkelijk worden ingezet in meerdere sectoren van de economie en de samenleving, ook grensoverschrijdend, en in de gehele Unie circuleren. In die context moeten kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] [...], **indien zij** voor hun aanbiedingen voor specifieke consumenten of categorieën van consumenten een prijs op maat maken op basis van geautomatiseerde besluitvorming en profilering van consumentengedrag waarmee zij de koopkracht van de consument kunnen beoordelen, [...] **consumenten** duidelijk **informerend dat** de aan hen voorgestelde prijs op maat gemaakt is op basis van geautomatiseerde verwerking, zodat zij bij hun aankoopbeslissing rekening kunnen houden met de potentiële risico's.

---

⁹ COM/2021/206 final.

- (41) Koppelverkoop mag in het algemeen niet worden toegestaan tenzij de financiële diensten of producten die samen met de kredietovereenkomst [...] worden aangeboden, niet apart kunnen worden aangeboden omdat zij een wezenlijk onderdeel van het krediet vormen, bijvoorbeeld in het geval van een geoorloofde debetstand. Ofschoon kredietgevers [...] met inachtneming van proportionaliteitsoverwegingen moeten kunnen eisen dat de consumenten over een verzekeringspolis beschikken om de terugbetaling van het krediet te garanderen of de waarde van de zekerheid te verzekeren, moeten consumenten hun eigen verzekeraar kunnen kiezen. Dit mag geen afbreuk doen aan de door de kredietgever [...] gestelde kredietvoorwaarden, mits de door de verzekeringspolis van de verzekeraar geboden waarborg gelijkwaardig is aan die van de door de kredietgever [...] voorgestelde of aangeboden verzekeringspolis. De lidstaten moeten voorts de mogelijkheid hebben om de door verzekeringspolissen verleende dekking geheel of gedeeltelijk te standaardiseren teneinde vergelijkingen tussen de verschillende aanbiedingen te vergemakkelijken voor consumenten die dergelijke vergelijkingen wensen te maken.
- (42) **Kredietovereenkomsten en** [...] nevendiensten moeten duidelijk en transparant worden gepresenteerd. [...] **Het** mag niet mogelijk zijn om te deduceren dat de consument ermee instemt **kredietovereenkomsten te sluiten** [...] **of nevendiensten aan te kopen**. Die instemming moet worden gegeven door middel van een duidelijke, bevestigende handeling waaruit blijkt dat de instemming van de consument vrij, specifiek, geïnformeerd en ondubbelzinnig is. Stilzwijgen, **stilzitten of standaardopties zoals** vooraf aangekruiste vakjes [...] mogen in dat verband niet als instemming gelden.

- (43) Het verstrekken van advies in de vorm van een geïndividualiseerde aanbeveling ("adviesdiensten") is een afzonderlijke activiteit die kan worden gecombineerd met andere aspecten van kredietverlening of -bemiddeling. Omdat consumenten de aard van de hun verleende diensten kunnen begrijpen, moet hun daarom duidelijk worden gemaakt waaruit dergelijke adviesdiensten bestaan en of hun al dan niet adviesdiensten worden of kunnen worden verleend. Gezien het belang dat de consument hecht aan het gebruik van de termen "advies" en "adviseurs", moeten de lidstaten het gebruik van deze of soortgelijke termen kunnen verbieden wanneer de consument adviesdiensten worden verleend door kredietgevers [...] **of** kredietbemiddelaars [...]. Het is wenselijk ervoor te zorgen dat de lidstaten voorzien in beschermingsmaatregelen voor gevallen waarin het advies onafhankelijk wordt genoemd, om te garanderen dat het gamma van de beschouwde producten en de vergoedingsregelingen beantwoorden aan hetgeen de consument van dergelijk advies verwacht. Indien zij adviesdiensten verlenen, moeten kredietgevers [...] **of** kredietbemiddelaars [...] aangeven of de aanbeveling alleen gebaseerd zal zijn op hun eigen productaanbod of op een breed scala van op de markt beschikbare producten, opdat de consument de redenen voor een aanbeveling kan begrijpen. Voorts moet de kredietgever [...] **of** de kredietbemiddelaar [...] aangeven welke vergoeding de consument voor de adviesdiensten verschuldigd is of, indien het bedrag op het tijdstip van bekendmaking niet kan worden vastgesteld, volgens welke methode ze wordt berekend.
- (44) [...] **Het verlenen van krediet** [...] waar consumenten niet om hebben gevraagd kan in sommige gevallen gepaard gaan met praktijken die schadelijk zijn voor de consument. In dat verband moet het ongevraagd [...] **verlenen** van krediet, met inbegrip van ongevraagde reeds goedgekeurde kredietkaarten die aan de consumenten worden toegestuurd of de eenzijdige verhoging van de geoorloofde debetstand of de limiet van de kredietkaart van de consument, worden verboden. **Dit laat de mogelijkheid onverlet voor kredietgevers en kredietbemiddelaars om in het kader van een commerciële relatie reclame te maken of krediet aan te bieden in overeenstemming met het Unierecht inzake consumentenbescherming en met nationale maatregelen die in overeenstemming zijn met het Unierecht.**

- (45) De lidstaten moeten passende maatregelen nemen ter bevordering van verantwoordelijke praktijken in alle stadia van de kredietrelatie, rekening houdend met de specifieke kenmerken van hun kredietmarkt. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld voorlichting of educatie van de consument inhouden, inclusief waarschuwingen over de risico's van het niet nakomen van betalingsverplichtingen of overmatige schuldenlast. In de groeiende kredietmarkt is het met name belangrijk dat kredietgevers zich niet inlaten met onverantwoordelijke leningpraktijken of kredieten toestaan zonder de kredietwaardigheid vooraf te hebben beoordeeld. De lidstaten moeten het nodige toezicht uitoefenen om dergelijk gedrag te vermijden en de noodzakelijke middelen bepalen om de kredietgever te sanctioneren indien dat toch het geval is. Onverminderd de bepalingen over kredietrisico van Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad¹⁰ moet het de verantwoordelijkheid van de kredietgevers [...] zijn om de kredietwaardigheid van elke consument te beoordelen. Daartoe zouden kredietgevers [...] gebruik moeten kunnen maken van informatie die door de consument is verstrekt, niet alleen bij de voorbereiding van de betrokken kredietovereenkomst [...], maar ook in de loop van een reeds lang bestaande commerciële relatie. Consumenten moeten ook omzichtig te werk gaan en hun contractuele verplichtingen nakomen.
- (46) Het is van essentieel belang dat het vermogen en de bereidheid van een consument om een krediet terug te betalen wordt beoordeeld en geverifieerd voordat een kredietovereenkomst [...] wordt afgesloten. Die kredietwaardigheidsbeoordeling moet in het belang van de consument gebeuren, om onverantwoordelijke kredietverleningspraktijken en buitensporige schulden te voorkomen. Er moet ook rekening worden gehouden met alle noodzakelijke en relevante factoren die van invloed kunnen zijn op het vermogen van een consument om het krediet af te lossen. **Indien meerdere consumenten gezamenlijk de kredietaanvraag indienen, kan de kredietwaardigheidsbeoordeling worden uitgevoerd op basis van de gezamenlijke aflossingscapaciteit.** Lidstaten moeten de mogelijkheid hebben om extra richtlijnen te geven over aanvullende criteria en methoden waarmee de kredietwaardigheid van een consument wordt beoordeeld, bijvoorbeeld door grenswaarden vast te stellen voor de loan-to-value-ratio of de loan-to-income-ratio.

---

¹⁰ Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 338).

(47) De beoordeling van de kredietwaardigheid moet gebaseerd zijn op informatie over de financiële en economische situatie van de consument, inclusief inkomsten en uitgaven. **Dit is noodzakelijk en moet in verhouding staan tot de aard, de omvang, de complexiteit en de risico's van het krediet voor de consument.** De richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit over de oorsprong van en het toezicht op leningen (EBA/GL/2020/06) bevatten aanwijzingen voor de categorieën van gegevens die kunnen worden gebruikt voor de verwerking van persoonsgegevens voor kredietwaardigheidsdoeleinden, waaronder bewijs van inkomen of andere bronnen van terugbetaling, informatie over financiële activa en passiva of informatie over andere financiële verbintenissen. Persoonsgegevens [...], zoals persoonsgegevens die zijn gevonden op socialemediaplatforms of gezondheidsgegevens, waaronder gegevens over kanker, mogen niet worden gebruikt bij het verrichten van een kredietwaardigheidsbeoordeling. Om de kredietwaardigheidsbeoordeling te vergemakkelijken, moeten consumenten informatie verstrekken over hun financiële en economische situatie. [...] **Krediet** mag uitsluitend aan de consument beschikbaar **worden** gesteld indien het resultaat van de kredietwaardigheidsbeoordeling uitwijst dat de uit de kredietovereenkomst [...] voortvloeiende verplichtingen waarschijnlijk op de krachtens die overeenkomst vereiste wijze zullen worden nagekomen. **Bij de beoordeling van het vermogen van de consument om aan zijn verplichtingen uit hoofde van de kredietovereenkomst te voldoen, moet de kredietgever rekening houden met relevante factoren en specifieke omstandigheden, bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, of er in het geval van leningen ter financiering van studiekosten of ter dekking van uitzonderlijke gezondheidszorgkosten die overeenkomstig deze richtlijn zijn verstrekt, voldoende bewijs is dat dergelijke leningen de consument toekomstige inkomsten zullen opleveren, dan wel of er zekerheden of andere vormen van garanties voorhanden zijn die de consument zou kunnen aanwenden als onderpand voor de lening.** [...]

- (48) In het voorstel voor een verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie (wet op de artificiële intelligentie) is bepaald dat AI-systemen die worden gebruikt om de kredietscore of de kredietwaardigheid van natuurlijke personen te evalueren, moeten worden geclassificeerd als AI-systemen met een hoog risico. Zij zijn immers bepalend voor de toegang van deze personen tot financiële middelen of essentiële diensten zoals huisvesting, elektriciteit en telecommunicatiediensten. Gelet op de grote belangen die op het spel staan, moet, indien bij de kredietwaardigheidsbeoordeling geautomatiseerde verwerking wordt gebruikt, de consument recht hebben op menselijke tussenkomst door de kredietgever [...] **conform Verordening (EU) 2016/679**. Consumenten moeten ook recht hebben op een zinvolle, **begrijpelijke** toelichting van de verrichte beoordeling en van de werking van de gebruikte geautomatiseerde verwerking, met inbegrip van de belangrijkste variabelen, de logica en de risico's die daarbij komen kijken, en het recht om hun standpunt [...] **over** de kredietwaardigheidsbeoordeling en het besluit kenbaar te maken. **Dit laat het resultaat van de beoordeling van de kredietwaardigheid onverlet.**
- (49) Om de kredietstatus van een consument te beoordelen, dient de kredietgever [...] ook de kredietdatabanken te raadplegen. De wettelijke en feitelijke omstandigheden kunnen vereisen dat die raadpleging niet steeds dezelfde reikwijdte heeft. Ter voorkoming van concurrentievervalsingen moeten kredietgevers [...] toegang hebben tot private of publieke kredietdatabanken over consumenten in een lidstaat waar zij niet gevestigd zijn, onder voorwaarden die niet discriminerend zijn ten opzichte van in die lidstaat gevestigde kredietgevers [...]. De lidstaten dienen de grensoverschrijdende toegang tot private of publieke databanken te vergemakkelijken, in overeenstemming met Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad¹¹. Om wederkerigheid te versterken, moeten kredietdatabanken ten minste informatie over de **relevante** betalingsachterstanden van consumenten bevatten, overeenkomstig het Unierecht en het nationale recht.

---

¹¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

- (50) Indien een besluit tot afwijzing van de kredietaanvraag gebaseerd is op de raadpleging van een kredietdatabank, stelt de kredietgever [...] de consument daarvan in kennis, alsmede van de in de **geraadpleegde** databank [...] **aangetroffen** informatie.
- (51) Deze richtlijn strekt niet tot regulering van de verbintenisrechtelijke voorschriften betreffende de geldigheid van overeenkomsten [...]. Derhalve mogen de lidstaten op dat gebied nationale voorschriften handhaven of invoeren, mits deze in overeenstemming zijn met de Uniewetgeving. De lidstaten mogen zelf de wettelijke regeling vaststellen die van toepassing is op het aanbod tot het sluiten van de kredietovereenkomst [...], met name wanneer dat moet worden gegeven en hoe lang dat bindend is voor de kredietgever [...]. Indien die aanbieding samenvalt met het moment waarop de bij deze richtlijn voorgeschreven precontractuele informatie wordt verstrekt, dan moet deze, net als andere extra informatie die de kredietgever [...] aan de consument wil geven, in een afzonderlijk document worden verstrekt. Dat afzonderlijke document kan aan de Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet worden gehecht.
- (52) De kredietovereenkomst [...] moeten in duidelijke en beknopte vorm alle noodzakelijke informatie bevatten over de rechten en plichten die daar voor de consumenten uit voortvloeien, zodat zij daar kennis van kunnen nemen.

- (53) Onverminderd Richtlijn 93/13/EEG van de en de precontractuele verplichtingen krachtens deze richtlijn, en om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen, moet de consument tijdig en voorafgaand aan enige wijziging van de algemene voorwaarden van de kredietovereenkomst [...] een omschrijving ontvangen van de voorgestelde wijzigingen met, in voorkomend geval, vermelding van het feit dat toestemming van de consument nodig is, of van de van rechtswege doorgevoerde wijzigingen; het tijdschema voor de tenuitvoerlegging van deze wijzigingen; de middelen waarover de consument beschikt om een klacht in te dienen, alsmede de termijn voor het indienen van een klacht en de naam en het adres van de bevoegde autoriteit waarbij de klacht kan worden ingediend. De wijziging van een overeenkomst mag geen gevolgen hebben voor enig consumentenrecht, met inbegrip van het recht op informatie uit hoofde van deze richtlijn. **Dit doet geen afbreuk aan het Unierecht of de nationale bepalingen betreffende de ontvankelijkheid, de voorwaarden en de geldigheid van contractwijzigingen.**
- (54) Met het oog op volledige transparantie moet de consument zowel in de precontractuele fase als bij het sluiten van de kredietovereenkomst [...] informatie krijgen over de debetrentevoet. Tijdens de looptijd van de overeenkomst moet de consument bovendien op de hoogte worden gebracht van wijzigingen in de variabele debetrentevoet en de daaruit voortvloeiende wijzigingen in de betalingen. Dit geldt onverminderd bepalingen van nationale wetgeving die geen verband houdt met consumentenvoorlichting, waarin voorwaarden voor of gevolgen van wijzigingen, anders dan wijzigingen betreffende betalingen, zijn voorgeschreven voor debetrentevoeten en andere economische parameters voor het krediet, bijvoorbeeld bepalingen dat de kredietgever [...] de debetrentevoet enkel kan wijzigen indien er een geldige reden is, of dat de consument de overeenkomst vrijelijk kan beëindigen als de debetrentevoet of een andere specifieke economische parameter betreffende het krediet verandert.

- (55) In geval van een aanzienlijke overschrijding gedurende meer dan een maand deelt de kredietgever de consument onverwijld informatie mee over de overschrijding, met inbegrip van het betreffende bedrag, de debetrentevoet, de eventuele toepasselijke boetes, kosten of vertragingsrente. In geval van regelmatige overschrijdingen moet de kredietgever de consument adviesdiensten aanbieden, voor zover beschikbaar, om consumenten te helpen goedkopere alternatieven te vinden of om hen door te verwijzen naar schuldadviesdiensten.
- (56) Consumenten moeten een herroepingsrecht genieten zonder sancties en zonder opgave van redenen voor de herroeping. **Om de rechtszekerheid te vergroten, moet de herroepings-termijn echter [...] in ieder geval 12 maanden en 14 dagen na de sluiting van de kredietovereenkomst verstrijken indien de consument de contractvoorwaarden en -informatie niet overeenkomstig de onderhavige richtlijn heeft ontvangen. De herroepingstermijn mag niet verstrijken indien de consument niet is geïnformeerd over zijn herroepingsrecht.**
- (57) In het geval van een consument die een kredietovereenkomst [...] herroept in verband waarmee hij goederen heeft ontvangen, met name een koop op afbetaling of een huur- of leasingovereenkomst die een koopverplichting omvat, moet deze richtlijn de regelgeving van de lidstaten inzake de teruggave van de goederen of daarmee samenhangende aangelegenheden onverlet laten.
- (58) Het nationale recht schrijft in sommige gevallen reeds voor dat gelden de consument niet vóór het verstrijken van een bepaalde termijn ter beschikking kunnen worden gesteld. In zulke gevallen is het mogelijk dat consumenten zich ervan willen verzekeren dat zij de gekochte goederen of diensten snel ontvangen. In het geval van gelieerde kredietovereenkomsten moeten de lidstaten derhalve de mogelijkheid hebben om uitzonderlijk te bepalen dat, indien de consument uitdrukkelijk een snelle ontvangst van de aangekochte goederen of diensten wenst, de termijn voor de uitoefening van het herroepingsrecht kan worden verkort tot dezelfde termijn waarbinnen geen gelden ter beschikking gesteld kunnen worden.

- (59) In het geval van gelieerde kredietovereenkomsten is er sprake van onderlinge afhankelijkheid tussen de aanschaf van een product of een dienst en de daartoe gesloten kredietovereenkomst [...]. Derhalve dienen consumenten, indien zij op grond van het Unierecht hun herroepingsrecht ten aanzien van de koopovereenkomst uitoefenen, niet langer gebonden te zijn door de daarmee gelieerde kredietovereenkomst. Dit mag geen afbreuk doen aan de nationale wetgeving inzake gelieerde kredietovereenkomsten in de gevallen waarin op grond van de nationale wetgeving een koopovereenkomst is vernietigd of de consument zijn of haar herroepingsrecht heeft uitgeoefend. Evenmin mag dit afbreuk doen aan de naar nationaal recht aan de consument toegekende rechten op grond waarvan er geen verbintenis tussen de consument en een leverancier van goederen of diensten mag worden aangegaan, noch een betaling tussen hen mag plaatsvinden, zolang de consument de kredietovereenkomst [...] ter financiering van de aanschaf van de goederen of diensten niet heeft ondertekend.
- (60) De overeenkomstsluitende partijen moeten het recht hebben een kredietovereenkomst met onbepaalde looptijd normaal te beëindigen. Indien dit in de kredietovereenkomst [...] is overeengekomen, moet de kredietgever [...] bovendien op objectieve gronden het recht van de consument kunnen opschorten om op grond van een kredietovereenkomst met onbepaalde looptijd krediet op te nemen. Reden daartoe kan bijvoorbeeld zijn een ongeoorloofd of frauduleus gebruik van het krediet of een aanzienlijk verhoogd risico dat de consument zijn of haar verplichting om het krediet af te lossen niet zal kunnen nakomen. Deze richtlijn mag geen afbreuk doen aan nationale verbintenissenrecht waarbij de rechten van de overeenkomstsluitende partijen om de kredietovereenkomst wegens contractbreuk te beëindigen, worden geregeld.

- (61) Het moet de consument onder bepaalde voorwaarden zijn toegestaan rechten jegens de kredietgever [...] te doen gelden in geval van problemen in verband met de koopovereenkomst. De lidstaten moeten echter bepalen in welke mate en onder welke voorwaarden de consument de leverancier moet aanspreken, met name door het instellen van een vordering tegen de leverancier, voordat de consument de kredietgever [...] kan aanspreken. Consumenten mogen niet de rechten worden ontzegd die hun worden toegekend krachtens het nationale recht inzake de hoofdelijke aansprakelijkheid van de verkoper of de aanbieder van diensten en de kredietgever [...].

(62) Consumenten moeten de mogelijkheid krijgen om voor het verstrijken van de in de kredietovereenkomst gestelde termijn aan hun verplichtingen te voldoen. **Volgens de [...] uitlegging** van het Hof van Justitie van de EU[...]¹², omvat het recht van de consument op verlaging van de totale kredietkosten bij vervroegde aflossing van het krediet alle kosten die de consument worden aangerekend. Bij vervroegde aflossing moet de kredietgever recht hebben op een eerlijke en objectief verantwoorde vergoeding voor de kosten die rechtstreeks verbonden zijn aan de vervroegde aflossing, waarbij ook wordt gekeken naar de daaruit voortvloeiende besparingen van de kredietgever. **Belastingen en vergoedingen die door een derde worden geheven en rechtstreeks aan een derde worden betaald en die niet afhankelijk zijn van de duur van de overeenkomst, mogen niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de verlaging, aangezien deze kosten niet door de kredietgever worden opgelegd en derhalve niet eenzijdig door de kredietgever kunnen worden verhoogd. Vergoedingen die een kredietgever ten gunste van een derde aanreken, moeten echter in aanmerking worden genomen bij de berekening van de verlaging.** Bij de vaststelling van de berekeningsmethode van de vergoeding moet echter een aantal beginselen worden nageleefd. De berekening van de vergoeding voor de kredietgever moet al in de precontractuele fase en in ieder geval tijdens de uitvoering van de kredietovereenkomst transparant en begrijpelijk zijn voor de consument. Bovendien moet de berekeningsmethode voor de kredietgevers eenvoudig te hanteren zijn en moeten de bevoegde autoriteiten gemakkelijk toezicht kunnen houden op de vergoeding. Daarom, en omdat een consumentenkrediet, gezien de gemiddelde duur en omvang ervan, niet wordt gefinancierd met langlopende financieringsmechanismen, moet het maximum voor de vergoeding als vast bedrag worden vastgesteld. Deze aanpak sluit aan bij het specifieke karakter van consumentenkredieten en moet de aanpak voor andere producten die worden gefinancierd met langlopende financieringsmechanismen, zoals hypothecaire leningen met vaste rente, onverlet laten.

---

¹² [...]

- (63) De lidstaten moeten het recht hebben te bepalen dat de kredietgever alleen aanspraak kan maken op de vergoeding voor vervroegde aflossing indien het bedrag dat binnen twaalf maanden moet worden terugbetaald een door de lidstaten te bepalen drempel overschrijdt. Bij het vaststellen van die drempel, die niet hoger mag zijn dan 10 000 EUR, moeten de lidstaten rekening houden met het gemiddelde bedrag van consumentenkredieten op hun markten.
- (64) Om de totstandbrenging en de werking van de interne markt te bevorderen en de consumenten in de hele Unie een hoog niveau van bescherming te bieden, dient de vergelijkbaarheid van de informatie met betrekking tot jaarlijkse kostenpercentages in de hele Unie te worden gewaarborgd.
- (65) De vaststelling van plafonds voor de rentetarieven, de jaarlijkse kostenpercentages of de totale kredietkosten voor de consument is in een aantal lidstaten een gebruikelijke praktijk. Dergelijke plafondregeling is gunstig gebleken om [...] de consumenten te beschermen tegen buitensporig hoge tarieven. In dat verband moeten de lidstaten hun huidige wettelijke regeling kunnen behouden. [...] In een poging om de consumentenbescherming te verbeteren zonder de lidstaten onnodige beperkingen op te leggen, moeten [...] er adequate maatregelen bestaan, zoals plafonds of vastgelegde percentages waarbij woekeren begint, om ervoor te zorgen dat consumenten geen buitensporig hoge rentetarieven, jaarlijkse percentages of totale kredietkosten worden aangerekend.
- (66) Er bestaan aanzienlijke verschillen tussen de wetten van de verschillende lidstaten ten aanzien van de praktijk van het verstrekken van kredietovereenkomsten [...]. Hoewel de diversiteit aan actoren die bij kredietbemiddeling zijn betrokken, moet worden erkend, toch is het van essentieel belang dat er op Unieniveau bepaalde standaarden gelden die voor een hoge mate van professionalisme en dienstverlening zorgen.

- (67) Het toepasselijke kader van de Unie moet de consumenten het vertrouwen geven dat kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] hun belangen in aanmerking nemen, **inclusief hun mogelijke kwetsbaarheid en mate van financiële geletterdheid**, gebaseerd op de informatie waarover de kredietgever [...] **en** de kredietbemiddelaar [...] op dat moment beschikken en op basis van redelijke veronderstellingen omtrent de risico's gerelateerd aan de situatie van de consument gedurende de looptijd van de voorgestelde kredietovereenkomst [...]. Om een dergelijk consumentenvertrouwen te garanderen, is het belangrijk voor een hoge mate van rechtvaardigheid, eerlijkheid en professionalisme in de sector te zorgen, alsook voor een correct beheer van belangenconflicten, waaronder de conflicten die voortvloeien uit vergoedingen, en voor te schrijven dat verstrekte adviezen in het belang van de consument moeten zijn.
- (68) Het is wenselijk ervoor te zorgen dat het betrokken personeel van kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] over voldoende kennis en bekwaamheid beschikt om een hoge mate van professionalisme te waarborgen. Het moet daarom verplicht zijn om op ondernemingsniveau blijk te geven van de vereiste relevante kennis en bekwaamheid, zulks op basis van de minimumvoorschriften inzake kennis en bekwaamheid. Het moet de lidstaten vrijstaan dergelijke vereisten voor afzonderlijke natuurlijke personen in te voeren of te handhaven, **en de minimumvoorschriften inzake kennis en bekwaamheid aan te passen aan de verschillende soorten kredietgevers en kredietbemiddelaars, met name indien zij in nevenactiviteit optreden**. Voor de toepassing van deze richtlijn dient onder personeel dat de in onderhavige richtlijn gereguleerde activiteiten verricht, ook te worden begrepen personeelsleden in de front- en de backoffice, waaronder de bedrijfsleiding **en, in voorkomend geval, de leden van de raad van bestuur van kredietgevers en kredietbemiddelaars**, die een belangrijke rol spelen in het kredietverleningsproces [...]. Personen in ondersteunende functies die geen verband houden met het kredietverleningsproces [...], waaronder hr- en ict-personeel, mogen niet als personeelsleden in de zin van deze richtlijn te worden beschouwd. De lidstaten moeten maatregelen invoeren om bewustmaking van de vereisten van deze richtlijn bij kleine en middelgrote kredietgevers (kleine en middelgrote ondernemingen) te ondersteunen en de naleving ervan te faciliteren, bijvoorbeeld via voorlichtingscampagnes, gebruikersgidsen en opleidingen voor werknemers.

- (69) Teneinde consumenten beter in staat te stellen geïnformeerde keuzen te maken omtrent het aangaan van leningen en verantwoord schuldbeheer, moeten de lidstaten maatregelen bevorderen ter ondersteuning van de educatie van consumenten op het gebied van verantwoordelijke kredietneming en schuldbeheer, en in het bijzonder wat betreft consumentenkredietovereenkomsten. Aan die verplichting kan worden voldaan door rekening te houden met het raamwerk voor financiële vaardigheden dat de Unie samen met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) heeft ontwikkeld. Het is van bijzonder belang dat consumenten die voor het eerst een consumentenkrediet afsluiten, voorlichting krijgen, in het bijzonder over digitale hulpmiddelen. In dat verband dient de Commissie voorbeelden van beste praktijken te vinden om de nadere uitwerking van maatregelen ter verbetering van de financiële bewustwording van consumenten te faciliteren. De Commissie kan die voorbeelden van beste praktijken publiceren in coördinatie met soortgelijke verslagen die worden opgesteld bij andere wetgevingshandelingen van de EU.
- (70) Gelet op de aanzienlijke gevolgen van handhavingsprocedures voor kredietgevers, consumenten en mogelijk de financiële stabiliteit, is het wenselijk kredietgevers aan te moedigen om opkomende kredietrisico's in een vroeg stadium proactief aan te pakken en de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat kredietgevers redelijk respijt betrachten en redelijke pogingen ondernemen om een oplossing voor de situatie te vinden alvorens een handhavingsprocedure te starten. Waar mogelijk moeten er oplossingen worden gevonden die rekening houden met onder meer de individuele omstandigheden van de consument, de belangen en rechten van de consument, zijn of haar vermogen om het krediet af te lossen en redelijke kosten van levensonderhoud van de consument, en moeten de kosten voor consumenten bij wanbetaling worden beperkt. De lidstaten mogen de partijen bij een kredietovereenkomst niet beletten om uitdrukkelijk overeen te komen dat de overdracht aan de kredietgever van onder de gelieerde kredietovereenkomst vallende goederen of van de opbrengsten van de verkoop ervan volstaat om het krediet terug te betalen.
- (71) Voorbeelden van respijtmaatregelen zijn een gehele of gedeeltelijke herfinanciering van een kredietovereenkomst of een wijziging van de vorige algemene voorwaarden van een kredietovereenkomst. Onder een dergelijke wijziging kan onder andere worden verstaan: verlenging van de duur van de kredietovereenkomst; een wijziging van het soort kredietovereenkomst; uitstel van betaling voor de volledige of een deel van de afbetalingstermijn gedurende een bepaalde periode; een aanpassing van de rentevoet; het aanbieden van een aflossingsvrije periode; gedeeltelijke aflossingen; valutaomrekening; gedeeltelijke kwijtschelding en schuldconsolidatie.

- (72) Consumenten met problemen bij het nakomen van hun financiële verbintenissen, hebben baat bij gespecialiseerde hulp bij het beheren van hun schuld. Het doel van schuldadviesdiensten bestaat erin consumenten met financiële problemen te helpen en hen te begeleiden bij het zoveel mogelijk aflossen van hun uitstaande schuld, waarbij een fatsoenlijke levensstandaard moet worden gehandhaafd en zij hun waardigheid moeten behouden. Deze onafhankelijke bijstand op maat [...] kan juridisch advies, geld- en schuldbeheer en sociale en psychologische bijstand omvatten. **Deze bijstand moet worden verleend door professionals uit de particuliere of publieke sector die geen kredietgevers, kredietbemiddelaars of kredietsevicers zijn, en die onafhankelijk van hen zijn.** De lidstaten moeten ervoor zorgen dat consumenten door onafhankelijke professionals direct of indirect schuldadviesdiensten wordt verleend en dat consumenten met schuldaflossingsproblemen naar schuldadviesdiensten worden doorverwezen voordat een handhavingsprocedure wordt gestart. De lidstaten blijven vrij om specifieke eisen voor dergelijke diensten te handhaven of in te voeren.
- (73) Om voor transparantie en stabiliteit op de markt te zorgen, dienen de lidstaten in afwachting van verdere harmonisatie te zorgen voor de nodige maatregelen voor de regulering van en het toezicht op kredietgevers [...].

- (74) De lidstaten moeten ervoor zorgen dat niet-kredietinstellingen onderworpen zijn aan een adequate toelatingsprocedure, die onder meer een vergunningsprocedure of inschrijving van de niet-kredietinstelling in een register omvat, alsook aan een regeling voor toezicht door een bevoegde autoriteit. Deze verplichting mag niet gelden voor kredietinstellingen die reeds uit hoofde van Richtlijn 2013/36/EU aan een vergunningsprocedure onderworpen zijn, noch voor betalingsinstellingen of instellingen voor elektronisch geld die reeds uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2366 en Richtlijn 2009/110/EG onderworpen zijn aan een toelatingsprocedure, registratie en toezicht wat betreft hun kredietactiviteiten in verband met betalingsdiensten overeenkomstig artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/2366. Dit laat onverlet dat nationale toelatingsprocedures en registratie- of toezichtregelingen worden opgelegd aan betalingsinstellingen en instellingen voor elektronisch geld in verband met het verlenen van krediet aan consumenten en dat deze in overeenstemming met het Unierecht worden opgelegd aan kredietinstellingen in verband met de activiteiten van kredietbemiddelaars.

(74 a) De lidstaten kunnen leveranciers van goederen en diensten die als kredietbemiddelaar in nevenactiviteit optreden en leveranciers van goederen en diensten die krediet verlenen in de vorm van betalingsuitstel voor de aankoop van door hen aangeboden goederen en diensten, zonder dat een derde partij krediet aanbiedt, indien het krediet zonder rente of andere kosten wordt verstrekt, vrijstellen van de vereisten inzake toelating en registratie.

- (75) Deze richtlijn regelt alleen bepaalde verplichtingen van de kredietbemiddelaars jegens de consumenten. Daarom moet het de lidstaten vrijstaan extra verplichtingen voor kredietbemiddelaars te handhaven of in te voeren, inclusief de voorwaarden waaronder een kredietbemiddelaar een vergoeding mag krijgen van een consument die een beroep heeft gedaan op zijn diensten.
- (76) De overdracht van de rechten van de kredietgever op grond van een kredietovereenkomst [...] mag de positie van de consument niet verzwakken. De consument moet ook goed worden geïnformeerd omtrent de overdracht van de kredietovereenkomst [...] aan een derde. Indien de oorspronkelijke kredietgever, in overeenstemming met de nieuwe houder van de schuldvorderingen, tegenover de consument het krediet nog steeds beheert, heeft de consument er echter geen zwaarwegend belang bij om over de overdracht geïnformeerd te worden. Daarom zou een verplichting op Unieniveau om de consument over de overdracht in te lichten in dergelijke gevallen te ver voeren.
- (77) Het moet de lidstaten vrijstaan nationale bepalingen te handhaven of in te voeren die voorzien in collectieve vormen van communicatie wanneer zulks nodig is met het oog op de effectiviteit van complexe transacties zoals securitisatie of liquidatie van activa in het kader van de gedwongen administratieve liquidatie van banken.

- (78) De consumenten moeten toegang hebben tot adequate en effectieve alternatieve geschillenbeslechting voor de beslechting van geschillen die [...] **in verband met kredietovereenkomsten** op grond van deze richtlijn ontstaan. Daartoe kan indien nodig een beroep worden gedaan op bestaande instanties. Die toegang is reeds gewaarborgd bij Richtlijn 2013/11/EU van het Europees Parlement en de Raad¹³, wat relevante contractuele geschillen betreft. Consumenten moeten echter ook toegang hebben tot alternatieve geschillenbeslechtingsprocedures voor de beslechting van precontractuele geschillen over de bij deze richtlijn ingestelde rechten en verplichtingen, bijvoorbeeld in verband met de vereisten op het gebied van precontractuele informatie, adviesdiensten en kredietwaardigheidsbeoordelingen en in verband met de informatie die wordt verstrekt door kredietbemiddelaars die worden vergoed door kredietgevers en dus geen rechtstreekse contractuele band hebben met consumenten. De alternatieve geschillenbeslechting en de entiteiten die deze aanbieden, moeten voldoen aan de kwaliteitsvereisten van Richtlijn 2013/11/EU.
- (79) De lidstaten dienen bevoegde autoriteiten aan te wijzen die gemachtigd zijn te zorgen voor de handhaving van deze richtlijn en dienen ervoor te zorgen dat die bevoegde autoriteiten over de noodzakelijke onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden, alsmede over toereikende middelen beschikken voor de uitoefening van hun taken. De bevoegde autoriteiten van verschillende lidstaten moeten onderling samenwerken indien dat voor de vervulling van hun taken uit hoofde van deze richtlijn nodig is.
- (80) De lidstaten moeten regels vaststellen inzake sancties voor overtredingen van de nationale bepalingen die zijn vastgesteld op grond van deze richtlijn, en erop toezien dat deze worden toegepast. Hoewel de keuze van de sancties bij de lidstaten blijft berusten, moeten de sancties doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

---

¹³ Richtlijn 2013/11/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende alternatieve beslechting van consumentengeschillen en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en Richtlijn 2009/22/EG (PB L 165 van 18.6.2013, blz. 63).

(81) [...] ¹⁴[...]

(82) Om de transparantie en het consumentenvertrouwen te vergroten, kan de bevoegde autoriteit iedere administratieve sanctie wegens inbreuken op de krachtens deze richtlijn vastgestelde bepalingen openbaar maken, tenzij dit ernstig gevaar zou opleveren voor de financiële markten of de betrokken partijen onevenredige schade zou toebrengen.

---

¹⁴ [...]

- (83) Daar de doelstelling van deze richtlijn, namelijk de vaststelling van gemeenschappelijke regels voor bepaalde aspecten van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake consumentenkrediet, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt rekening houdend met marktontwikkelingen in het licht van de digitalisering en de doelstelling om grensoverschrijdende kredietverlening te vergemakkelijken, maar beter op Unieniveau kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om die doelstelling te verwezenlijken.
- (84) Teneinde niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn te wijzigen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen ten aanzien van de vaststelling van aanvullende hypothesen voor de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven¹⁵. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.

---

¹⁵ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

- (85) Overeenkomstig de gezamenlijke politieke verklaring van 28 september 2011 van de lidstaten en de Commissie over toelichtende stukken¹⁶ hebben de lidstaten zich ertoe verbonden om in gerechtvaardigde gevallen de kennisgeving van hun omzettingsmaatregelen vergezeld te doen gaan van één of meer stukken waarin het verband tussen de onderdelen van een richtlijn en de overeenkomstige delen van de nationale omzetting-instrumenten wordt toegelicht. Met betrekking tot deze richtlijn acht de wetgever de toezending van die stukken gerechtvaardigd.
- (86) Rekening houdend met het aantal wijzigingen dat als gevolg van de ontwikkelingen in de consumentenkredietsector in Richtlijn 2008/48/EG moet worden aangebracht, en vanwege de duidelijkheid van de Uniewetgeving, moet die richtlijn worden ingetrokken en worden vervangen door deze richtlijn.
- (87) De lidstaten moeten de nodige bepalingen aannemen om aan deze richtlijn te voldoen vanaf [PB: gelieve de datum in te vullen: zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken].
[...]
- (88) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is geraadpleegd overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725¹⁷ en heeft op XX XXXX een advies uitgebracht¹⁸,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

---

¹⁶ PB C 369 van 17.12.2011, blz. 14.

¹⁷ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

¹⁸ ...

HOOFDSTUK I
ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Onderwerp

Bij deze richtlijn wordt een gemeenschappelijk kader vastgesteld voor de harmonisatie van bepaalde aspecten van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake [...] kredietovereenkomsten voor consumenten [...].

Artikel 2

Toepassingsgebied

1. Deze richtlijn is van toepassing op kredietovereenkomsten.

[...]
2. Deze richtlijn is niet van toepassing op:
  - a) kredietovereenkomsten die gewaarborgd worden door een hypotheek of door een in een lidstaat gebruikelijke andere vergelijkbare zekerheid op [...] onroerende goederen, of gewaarborgd worden door een recht op [...] onroerende goederen;
  - b) kredietovereenkomsten voor het verkrijgen of het behouden van eigendomsrechten betreffende grond of een bestaand of gepland gebouw, **inclusief terrein**;
  - c) kredietovereenkomsten voor een totaal kredietbedrag van meer dan 100 000 EUR;

- d) kredietovereenkomsten waarbij het krediet als nevenactiviteit door werkgevers hetzij rentevrij hetzij tegen een jaarlijks kostenpercentage dat lager is dan gebruikelijk op de markt, aan hun werknemers wordt toegekend, en die niet aan het grote publiek worden aangeboden;
- e) kredietovereenkomsten die worden gesloten met beleggingsondernemingen in de zin van artikel 4, lid 1, punt 1, van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad¹⁹ of met kredietinstellingen in de zin van artikel 4, lid 1, punt 1 van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad²⁰ waarbij een belegger transacties kan verrichten op één of meer van de in deel C van bijlage I bij Richtlijn 2014/65/EU vermelde financiële instrumenten en waarbij de beleggingsonderneming of de kredietinstelling die het krediet verleent, bij deze transactie betrokken is;
- f) kredietovereenkomsten die het resultaat zijn van een schikking voor de rechter of een andere daartoe van overheidswege bevoegde instantie;

f a) huur- of leasingovereenkomsten die geen verplichting of optie tot aankoop van het huur- of leasingobject noch in de overeenkomst zelf, noch in een afzonderlijke overeenkomst inhouden;

f b) uitstel van betaling waarbij de leverancier van goederen of diensten de consument de tijd geeft om de goederen of diensten zonder rente of andere kosten te betalen zonder dat een derde een krediet aanbiedt, met dien verstande dat deze betaling moet worden verricht binnen 90 dagen na de sluiting van de overeenkomst voor de levering van goederen of diensten, en dat slechts beperkte kosten voor niet-naleving, zoals vermeld op de factuur van de leverancier of in de overeenkomst, of zoals bij wet bepaald, verschuldigd zijn;

---

¹⁹ Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349).

²⁰ Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1).

f c) kaarten met uitgestelde debitering, mits het krediet binnen 40 dagen zonder rente moet worden terugbetaald en er geen kosten in verband met de verlening van het krediet en beperkte kosten in verband met het verlenen van de betalingsdienst verschuldigd zijn;

- g) kredietovereenkomsten die voorzien in kosteloos uitstel van betaling van een bestaande schuld;
- h) kredietovereenkomsten waarbij van de consument wordt verlangd dat hij bij de kredietgever een goed als zekerheid in bewaring geeft, en waarbij de aansprakelijkheid van de consument zich strikt beperkt tot dit in bewaring gegeven goed;
- i) kredietovereenkomsten betreffende leningen die krachtens een wettelijke bepaling met een doelstelling van algemeen belang aan een beperkt publiek worden toegekend tegen een lagere dan op de markt gebruikelijke rentevoet, dan wel rentevrij, of onder andere voorwaarden die voor de consument gunstiger zijn dan de op de markt gebruikelijke voorwaarden;
- j) kredietovereenkomsten die bestaan op [*PB: gelieve de datum in te vullen: zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken*]; de artikelen 23 en 24, artikel 25, lid 1, tweede zin, artikel 25, lid 2, en de artikelen 28 en 39 zijn echter van toepassing op alle kredietovereenkomsten met onbepaalde looptijd die bestaan op [*PB: gelieve de datum in te vullen: zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken*].

3. Niettegenstaande lid 2, punt c), is deze richtlijn van toepassing op [...] kredietovereenkomsten voor een totaal kredietbedrag van meer dan 100 000 EUR, **die niet gewaarborgd zijn door een onroerend goed of een recht op een onroerend goed**, en waarbij het doel van deze kredietovereenkomsten de renovatie van voor bewoning bestemde onroerende goederen is.
4. Op kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding zijn uitsluitend de artikelen 1, 2 [...], 3, [...] 25, **31, 37** en de artikelen [...] **40** tot en met 50 van toepassing.

5. De lidstaten kunnen bepalen dat uitsluitend de artikelen 1, 2 en 3, artikel 7, artikel 8, artikel 11, artikel 19, artikel 20, artikel 21, lid 1, punten a) tot en met h), en punt l), artikel 21, lid 3, artikel 23, artikel 25 en de artikelen 28 tot en met [...]50 van toepassing zijn op kredietovereenkomsten, gesloten door een organisatie waarvan het lidmaatschap alleen openstaat voor personen die wonen of werken in een bepaalde locatie of regio, of voor de werknemers en gepensioneerde werknemers van een bepaalde werkgever, dan wel voor personen die voldoen aan andere kwalificaties die in de nationale wetgeving als basis voor het bestaan van een band tussen de leden zijn vastgelegd, en die aan alle volgende voorwaarden voldoet:
- a) zij is opgericht tot wederzijds nut van de leden;
  - b) zij maakt geen winst voor anderen dan haar leden;
  - c) zij vervult een sociale rol zoals opgelegd door de nationale wetgeving;
  - d) zij ontvangt en beheert uitsluitend de spaargelden van haar leden en biedt uitsluitend aan hen financieringsmogelijkheden;
  - e) zij verstrekt de kredieten op basis van een jaarlijks kostenpercentage dat lager is dan het op de markt gebruikelijke of waarvan het maximum is vastgesteld in de nationale wetgeving.

De lidstaten kunnen de door een in de eerste alinea genoemde organisatie gesloten kredietovereenkomsten buiten de toepassing van deze richtlijn laten indien de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten die deze organisatie is aangegaan te verwaarlozen is in verhouding tot de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten in de lidstaat waar de organisatie is gevestigd en de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten die al door zulke organisaties in de lidstaat zijn aangegaan, minder bedraagt dan 1 % van de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten die in die lidstaat zijn aangegaan.

De lidstaten bekijken jaarlijks of de voorwaarden voor de toepassing van de in de tweede alinea genoemde uitzondering nog gelden en ondernemen stappen om de uitzondering in te trekken indien zij vinden dat niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan.

6. De lidstaten kunnen bepalen dat uitsluitend de artikelen 1, 2 en 3, artikel 7, artikel 8, artikel 11, artikel 19, artikel 20, artikel 21, lid 1, punten a) tot en met h), punt l) en punt r), artikel 21, lid 3, artikel 23, artikel 25, de artikelen 28 tot en met 38 en de artikelen 40 tot en met 50 van toepassing zijn op kredietovereenkomsten [...] met betrekking tot uitstel of aflossing als de consument zijn verplichtingen op grond van de oorspronkelijke kredietovereenkomst niet is nagekomen **of wellicht niet zal nakomen** en als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a) met de regeling zou een rechtsvordering omtrent het in gebreke blijven van de consument kunnen worden vermeden;
  - b) de voorwaarden voor de consument worden door het treffen van de regeling niet ongunstiger dan de voorwaarden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst.

6 a. De lidstaten kunnen bepalen dat de artikelen 8, lid 2, punten d) tot en met f), 10, lid 3 a, 10, lid 8, 11, lid 2 a, 21, lid 3, en 29 niet van toepassing zijn op een of meer van de volgende kredietovereenkomsten: kredietovereenkomsten voor een totaal kredietbedrag van minder dan 200 EUR; kredietovereenkomsten die in de vorm van een geoorloofde debetstand op een rekening worden verleend en die moeten worden afgelost op verzoek of binnen drie maanden; kredietovereenkomsten waarbij het krediet zonder rente of andere kosten wordt verleend; kredietovereenkomsten volgens welke het krediet binnen drie maanden moet worden afgelost en er slechts te verwaarlozen kosten verschuldigd zijn.

Artikel 3

Definities

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

- 1) "consument": een natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die buiten zijn of haar bedrijfs- of beroepsactiviteit vallen;
- 2) "kredietgever": een natuurlijke persoon of rechtspersoon die in het kader van de uitoefening van zijn of haar bedrijfs- of beroepsactiviteiten krediet verleent of toezegt;

- 3) "kredietovereenkomst": een overeenkomst waarbij een kredietgever aan een consument krediet verleent of toezegt in de vorm van uitstel van betaling, een lening of een andere, soortgelijke betalingsfaciliteit, met uitzondering van overeenkomsten voor doorlopende dienstverlening en doorlopende levering van dezelfde goederen, waarbij de consument, zolang de diensten of goederen worden geleverd, de kosten daarvan in termijnen betaalt;

3 a) "nevendienst": een dienst die samen met de kredietovereenkomst aan de consument wordt aangeboden;

- 4) [...]
- 5) "totale kredietkosten voor de consument": alle kosten, inclusief rente, commissielonen, belastingen en vergoedingen van welke aard ook, die de consument in verband met de kredietovereenkomst [...] moet betalen en die de kredietgever bekend zijn, als het om kredietovereenkomsten [...] gaat, met uitzondering van notariskosten; de totale kredietkosten voor de consument omvatten ook de kosten in verband met nevendiensten met betrekking tot de kredietovereenkomst, [...] **met name verzekeringspremies**, indien bovendien het sluiten van een overeenkomst over die nevendiensten verplicht is om het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen;
- 6) "het totale door de consument te betalen bedrag": de som van het totale kredietbedrag en de totale kredietkosten voor de consument;
- 7) "jaarlijks kostenpercentage" of "JKP": de totale kosten van het consumentenkrediet, uitgedrukt in een percentage op jaarbasis van het totale kredietbedrag, **en berekend als omschreven** [...] in artikel 30 [...], lid 2;

- 8) "debetrentevoet": de rentevoet, uitgedrukt op jaarbasis en toegepast in een vast of variabel percentage;
- 9) "vaste debetrentevoet": de debetrentevoet die de kredietgever [...] en de consument in de kredietovereenkomst [...] overeenkomen voor de volledige duur van de kredietovereenkomst [...], of verschillende debetrentevoeten die de kredietgever [...] en de consument in de kredietovereenkomst [...] overeenkomen voor deeltermijnen waarvoor de debetrentevoeten uitsluitend aan de hand van een vast specifiek percentage worden bepaald. Indien niet alle debetrentevoeten in de kredietovereenkomst [...] worden gespecificeerd, wordt de debetrentevoet alleen geacht vast te zijn voor die deeltermijnen waarvoor de debetrentevoeten, bij de sluiting van de kredietovereenkomst [...] overeengekomen, uitsluitend aan de hand van een vast specifiek percentage zijn vastgesteld;
- 10) "totaal kredietbedrag": het plafond of de som van alle bedragen die op grond van een kredietovereenkomst [...] beschikbaar worden gesteld;
- 11) "duurzame drager": ieder hulpmiddel dat de consument in staat stelt persoonlijk aan hem of haar gerichte informatie op te slaan op een wijze die deze informatie toegankelijk maakt voor toekomstig gebruik gedurende een periode die is afgestemd op het doel waarvoor de informatie kan dienen, en die een ongewijzigde reproductie van de opgeslagen informatie mogelijk maakt;
- 12) "kredietbemiddelaar": een natuurlijke persoon of rechtspersoon die niet optreedt als kredietgever of notaris en die niet enkel een consument direct of indirect met een kredietgever in contact brengt, en die bedrijfs- of beroepsmatig tegen een [...] **vergoeding** in de vorm van geld of een andere overeengekomen financiële beloning:
  - a) aan consumenten kredietovereenkomsten voorstelt of aanbiedt;

- b) consumenten bijstaat bij de voorbereiding of ander precontractueel beheer van andere dan de in punt a) bedoelde kredietovereenkomsten; of
- c) namens de kredietgever met consumenten kredietovereenkomsten sluit;
- 13) "precontractuele informatie": de informatie [...] **die wordt verstrekt voordat de consument door een kredietovereenkomst of -aanbieding is gebonden en die** de consument nodig heeft **om** verschillende kredietaanbiedingen te kunnen vergelijken en een geïnformeerd besluit te kunnen nemen over het al dan niet sluiten van de kredietovereenkomst [...]
- 14) "profilering": elke vorm van geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 4, punt 4, van Verordening (EU) 2016/679;
- 15) "techniek voor communicatie op afstand": ieder middel voor communicatie op afstand in de zin van artikel 2, punt e), van Richtlijn 2002/65/EG;
- 16) "koppelverkoop": het aanbieden of verkopen van een kredietovereenkomst [...] als onderdeel van een pakket met andere onderscheiden financiële producten of diensten waarbij de kredietovereenkomst [...] niet afzonderlijk **wordt** aangeboden aan de consument;
- 17) "gebundelde verkoop": het aanbieden of verkopen van een kredietovereenkomst [...] als onderdeel van een pakket met andere verschillende financiële producten of diensten waarbij de kredietovereenkomst [...] ook afzonderlijk aan de consument **wordt** aangeboden, maar waarbij niet noodzakelijkerwijs dezelfde voorwaarden gelden als wanneer deze in combinatie met die andere producten of diensten wordt/worden aangeboden;
- 18) "adviesdiensten": persoonlijke aanbevelingen aan een consument met betrekking tot een of meer transacties in samenhang met kredietovereenkomsten [...], die een afzonderlijke activiteit vormen ten opzichte van de verlening van krediet [...] en ten opzichte van de activiteiten van **een** kredietbemiddelaar zoals gedefinieerd in punt 12;

- 19) "geoorloofde debetstand": een uitdrukkelijke kredietovereenkomst waarbij een kredietgever een consument de mogelijkheid biedt bedragen op te nemen die het beschikbare tegoed op de rekening-courant van de consument overschrijden;
- 20) "overschrijding": stilzwijgend aanvaarde debetstand waarbij een kredietgever een consument de mogelijkheid biedt bedragen op te nemen die het beschikbare tegoed op zijn rekening-courant of de overeengekomen geoorloofde debetstand van de consument overschrijden;
- 21) "gelieerde kredietovereenkomst": een kredietovereenkomst [...] waarbij geldt dat:
- a) het betreffende krediet of de betreffende diensten uitsluitend dient/dienen ter financiering van een overeenkomst voor het leveren van een bepaald goed of het verlenen van een bepaalde dienst; en
  - b) die twee overeenkomsten objectief gezien een commerciële eenheid vormen; een commerciële eenheid wordt geacht te bestaan indien de leverancier of de dienstenaanbieder zelf het krediet van de consument financiert of, in het geval van financiering door een derde, indien de kredietgever [...] bij het voorbereiden of sluiten van de kredietovereenkomst [...] gebruikmaakt van de diensten van de leverancier of dienstenaanbieder, dan wel indien de bepaalde goederen of de levering van een bepaalde dienst uitdrukkelijk worden vermeld in de kredietovereenkomst [...];
- 22) "vervroegde aflossing": de volledige of gedeeltelijke kwijting van de verplichtingen van de consument op grond van een kredietovereenkomst [...] **vóór de overeengekomen datum**;

[...]

[...](25) "schuladviesdiensten": individuele bijstand van technische, juridische of psychologische aard die wordt verleend door onafhankelijke professionals ten behoeve van consumenten die moeilijkheden ondervinden of kunnen ondervinden bij het nakomen van hun financiële verplichtingen;

25 a) "kaart met uitgestelde debitering": een door een kredietinstelling of betalingsinstelling verstrekt betaalinstrument waarmee het totale bedrag van transacties op de rekening-courant van de kaarthouder kan worden gedebiteerd of betaald op een vooraf overeengekomen specifieke datum, gewoonlijk eenmaal per maand, zonder dat rente hoeft te worden betaald.

25 b) "zonder rente of andere kosten verleend krediet": een krediet dat aan consumenten wordt verleend zonder rente of kosten, met uitzondering van kosten voor betalingsachterstand en kosten voor de consument als gevolg van wanbetaling in overeenstemming met het Unierecht en het nationale recht.

Artikel 4

Omrekening van bedragen in euro's in nationale valuta

1. Voor de toepassing van deze richtlijn hanteren de lidstaten die de bedragen in euro's in nationale valuta omzetten, bij deze omzetting aanvankelijk de op de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn geldende wisselkoers.
2. De lidstaten kunnen de uit de in lid 1 bedoelde omgerekende bedragen afronden, mits het verschil met het exacte bedrag niet groter is dan 10 EUR.

Artikel 5

Verplichting om aan consumenten kosteloos informatie te verstrekken

De lidstaten schrijven voor dat informatie die overeenkomstig deze richtlijn aan consumenten wordt verstrekt, voor de consument kosteloos is.

Artikel 6
[...][...]HOOFDSTUK II
**TE VERSTREKKEN INFORMATIE VOORAFGAAND AAN HET SLUITEN VAN DE
KREDIETOVEREENKOMST[...]**

Artikel 7
Reclame en marketing voor kredietovereenkomsten [...]

Onverminderd Richtlijn 2005/29/EG schrijven de lidstaten voor dat reclame- en marketingcommunicatie betreffende kredietovereenkomsten [...] eerlijk, duidelijk en niet misleidend mag zijn. Bewoordingen in dergelijke reclame- en marketingcommunicatie die bij de consument valse verwachtingen kunnen scheppen betreffende de beschikbaarheid of de kosten van een krediet, worden verboden.

Artikel 8

In reclame voor kredietovereenkomsten [...] op te nemen standaardinformatie

1. De lidstaten schrijven voor dat reclame voor kredietovereenkomsten [...] waarin een rentevoet of cijfers betreffende de kredietkosten voor de consument worden vermeld, de standaardinformatie overeenkomstig dit artikel bevat.

Deze verplichting is niet van toepassing indien de nationale wetgeving voorschrijft dat in reclame voor kredietovereenkomsten [...] in plaats van een rentevoet of cijfers betreffende de kredietkosten voor de consument, het jaarlijkse kostenpercentage moet worden vermeld in de zin van de eerste alinea.

2. De standaardinformatie is naargelang het geval goed leesbaar of duidelijk hoorbaar, en aangepast aan de technische beperkingen van de voor de reclame gebruikte drager, en vermeldt op een duidelijke, beknopte en in het oog springende wijze [...] alle volgende elementen:
  - a) de debetrentevoet, vast en/of variabel, alsook nadere informatie over eventuele kosten die in de totale kredietkosten voor de consument zijn opgenomen;
  - b) het totale kredietbedrag;
  - c) het jaarlijkse kostenpercentage;
  - d) in voorkomend geval, de duur van de kredietovereenkomst [...];

- e) in geval van een krediet in de vorm van uitstel van betaling voor bepaalde goederen of diensten, de contante prijs en het bedrag van eventuele voorschotten;
- f) in voorkomend geval, het totale door de consument te betalen bedrag en het bedrag van de afbetalingstermijnen.

In specifieke gevallen en mits gerechtvaardigd, indien het met de drager die wordt gebruikt om de in de eerste alinea bedoelde standaardinformatie mee te delen, niet mogelijk is de informatie visueel **of goed leesbaar** te tonen, zijn de punten e) en f) van die alinea niet van toepassing.

2 a. De in lid 2 bedoelde standaardinformatie wordt met een representatief voorbeeld geïllustreerd.

- 3. Indien in verband met de kredietovereenkomst [...] het sluiten van een contract voor een nevendienst verplicht is om het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen, en de kosten van die dienst niet vooraf bepaald kunnen worden, moet de verplichting tot het sluiten van dat contract in de standaardinformatie op een duidelijke, beknopte en in het oog springende wijze, tezamen met het in lid 2, punt c), bedoelde jaarlijkse kostenpercentage worden vermeld.

Artikel 9

Algemene informatie

- 1. De lidstaten zorgen ervoor dat kredietgevers of, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...] de algemene informatie over kredietovereenkomsten [...] te allen tijde duidelijk en begrijpelijk beschikbaar stellen op [...] **een** [...] duurzame drager **of in elektronische vorm**.

2. De in lid 1 bedoelde algemene informatie omvat ten minste het volgende:
- a) de identiteit, het geografische adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van degene die de informatie verstrekt;
  - b) het doel waarvoor het krediet mag worden gebruikt;
  - c) de mogelijke duur van de kredietovereenkomsten [...];
  - d) de beschikbare debetrentevoeten, met vermelding of die vast of variabel zijn, met een korte beschrijving van de kenmerken van een vaste en variabele rentevoet en de daaraan verbonden gevolgen voor de consument;
  - e) een representatief voorbeeld van het totale kredietbedrag, de totale kredietkosten voor de consument, het totale door de consument te betalen bedrag en het jaarlijkse kostenpercentage;
  - f) een indicatie van mogelijke bijkomende kosten, die niet in de totale kredietkosten voor de consument zijn opgenomen en die ter zake van een kredietovereenkomst [...] verschuldigd zijn;
  - g) de verschillende beschikbare opties voor het aflossen van het krediet aan de kredietgever, met inbegrip van het aantal, de periodiciteit en het bedrag van de afbetalingstermijnen;
  - h) **het al dan niet bestaan van een recht op vervroegde aflossing en, in voorkomend geval,** een beschrijving van de rechtstreeks aan vervroegde aflossing verbonden voorwaarden;
  - i) een omschrijving van het herroepingsrecht;

- j) een indicatie van de nevendiensten die de consument gehouden is te verwerven teneinde het krediet, in voorkomend geval onder de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen en, indien van toepassing, een verduidelijking dat de nevendiensten kunnen worden aangekocht van een dienstverlener die niet de kredietgever is; en
- k) een algemene waarschuwing betreffende de mogelijke gevolgen van niet-naleving van de aan de kredietovereenkomst [...] verbonden verplichtingen.

Artikel 10

Precontractuele informatie

1. De lidstaten schrijven voor dat de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar [...], de consument de precontractuele informatie verstrekken die nodig is om verschillende aanbiedingen te kunnen vergelijken, teneinde een geïnformeerde beslissing te kunnen nemen over het al dan niet sluiten van een kredietovereenkomst [...] op basis van de door de kredietgever [...] aangeboden kredietvoorwaarden en, indien van toepassing, de door de consument geuite voorkeuren en informatie. Dergelijke precontractuele informatie wordt [...] **geruime tijd** voordat de consument door een kredietovereenkomst of -aanbieding [...] gebonden is, aan de consument verstrekt.

[...]

2. De in lid 1 bedoelde precontractuele informatie wordt op [...] **een** duurzame drager verstrekt door middel van het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" in bijlage I. [...] Kredietgevers worden geacht te hebben voldaan aan de informatievereisten van dit lid en van artikel 3, leden 1 en 2, van Richtlijn 2002/65/EG indien zij de Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet hebben verstrekt.

3. De in lid 1 bedoelde precontractuele informatie bevat alle volgende elementen, **die op een in het oog springende wijze worden weergegeven op de eerste bladzijde van het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet"**:

[punt a) verplaatst naar het nieuwe lid 3 a, punt a)]

[punt b) verplaatst naar lid 3, punt p a)]

c) het totale kredietbedrag [...];

d) de duur van de kredietovereenkomst [...];

d a) het jaarlijkse kostenpercentage en het totale door de consument te betalen bedrag;
[verplaatst van het begin van lid 3, punt g)]

e) in geval van een krediet in de vorm van uitstel van betaling voor specifieke goederen of diensten en van gelieerde kredietovereenkomsten, de specifieke goederen of diensten en de contante prijs daarvan;

[punten f) en h) verplaatst naar het nieuwe lid 3 a, punten c) tot en met e)]

i) het bedrag, het aantal en de frequentie van de door de consument te verrichten betalingen en, in voorkomend geval, de volgorde waarin de betalingen aan de verschillende openstaande saldi tegen verschillende debetrentevoeten worden toegerekend met het oog op aflossing;

[punten j) tot en met l) verplaatst naar het nieuwe lid 3 a, punten f) tot en met h)]

m) **de kosten ingeval van betalingsachterstand, d.w.z.** de geldende rentevoet ingeval van laattijdige betaling alsmede de wijzigingsmodaliteiten ervan en, in voorkomend geval, de kosten voor wanbetaling;

[punten n) en o) verplaatst naar het nieuwe lid 3 a, punten i) en j)]

p) het **al dan niet** bestaan van een herroepingsrecht;

p a) de identiteit, het geografische adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van de kredietgever en, in voorkomend geval, de identiteit, het geografische adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van de betrokken kredietbemiddelaar [...];
[verplaatst van lid 3, punt b)]

[punten q) tot en met v) verplaatst naar het nieuwe lid 3 a, punten k) tot en met p)]

[laatste alinea verplaatst naar het nieuwe lid 3 a, laatste alinea]

3 a. De in lid 1 bedoelde precontractuele informatie bevat alle volgende elementen op de tweede bladzijde van het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet":

- a)** het soort krediet; *[verplaatst van lid 3, punt a)]*
- b)** de voorwaarden voor kredietopneming; *[verplaatst van lid 3, punt c)]*
- c)** de debetrentevoet of alle debetrentevoeten indien verschillende debetrentevoeten gelden in verschillende omstandigheden, de voorwaarden die de toepassing regelen van de **rentevoet of van** elke rentevoet **indien verschillende rentevoeten gelden in verschillende omstandigheden** en, voor zover beschikbaar, alle indices of referentierentevoeten die betrekking hebben op elke aanvankelijke debetrentevoet, en de termijnen, de voorwaarden en de procedures voor wijziging daarvan; *[verplaatst van lid 3, punt f), met wijzigingen]*
- d)** het jaarlijkse kostenpercentage en het totale door de consument te betalen bedrag, aan de hand van een representatief voorbeeld en met vermelding van alle voor de berekening van dit percentage gebruikte hypothesen. Indien consumenten de kredietgever [...] in kennis hebben gesteld van één of meer elementen van het krediet waarnaar hun voorkeur uitgaat, zoals de duur van de kredietovereenkomst [...] en het totale kredietbedrag, houdt de kredietgever [...] met deze elementen rekening; *[verplaatst van lid 3, punt g)]*
- e)** de vermelding dat andere kredietopnemingsmechanismen voor het relevante soort kredietovereenkomst [...] hogere jaarlijkse kostenpercentages tot gevolg kunnen hebben, indien een kredietovereenkomst [...] verschillende mogelijkheden van kredietopneming met verschillende kosten of debetrentevoeten **biedt** [...] en kredietgevers gebruikmaken van de hypothese vermeld in bijlage IV, deel II, punt b); *[verplaatst van lid 3, punt h)]*

- f)** de eventuele kosten voor het aanhouden van een of meer verplichte rekeningen indien dat vereist is voor de boeking van zowel betalingen als kredietopnemingen, de kosten voor het gebruik van een betaalmiddel voor zowel betalingen als kredietopnemingen, andere uit de kredietovereenkomst [...] voortvloeiende kosten, alsmede de voorwaarden waaronder die kosten kunnen worden gewijzigd;
[verplaatst van lid 3, punt j)]
- g)** eventuele kosten die door de consument bij het sluiten van de kredietovereenkomst [...] aan een notaris moeten worden betaald; *[verplaatst van lid 3, punt k)]*
- h)** de eventuele verplichting tot het sluiten van een overeenkomst voor nevendiensten in verband met de kredietovereenkomst [...], indien het sluiten van een dergelijke overeenkomst verplicht is om het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen; *[verplaatst van lid 3, punt l)]*
- i)** een waarschuwing betreffende de gevolgen van wanbetaling of laattijdige betaling;
[verplaatst van lid 3, punt n)]
- j)** in voorkomend geval, de gevraagde zekerheden; *[verplaatst van lid 3, punt o)]*
- k)** het recht van vervroegde aflossing en, in voorkomend geval, informatie over het recht van de kredietgever op een vergoeding en de wijze waarop deze vergoeding wordt vastgesteld; *[verplaatst van lid 3, punt q)]*
- l)** het recht van consumenten om ingevolge artikel 19, lid [...]**4**, onverwijld en gratis geïnformeerd te worden over het resultaat van de raadpleging van een databank ter beoordeling van hun kredietwaardigheid; *[verplaatst van lid 3, punt r)]*

- m)** het recht van de consument, als bedoeld in lid 8, om op verzoek een kosteloos exemplaar van de ontwerpkredietovereenkomst [...] te ontvangen, mits de kredietgever ten tijde van het verzoek voornemens is de kredietovereenkomst [...] met de consument aan te gaan; *[verplaatst van lid 3, punt s)]*
- n)** in voorkomend geval, de vermelding dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking, met inbegrip van profilering; *[verplaatst van lid 3, punt t)]*
- o)** in voorkomend geval, de periode gedurende welke de kredietgever [...] door de overeenkomstig dit artikel verstrekte precontractuele informatie gebonden is; *[verplaatst van lid 3, punt u)]*
- p)** de mogelijkheid voor consumenten om buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedures in te leiden en hoe zij die procedures kunnen inleiden. *[verplaatst van lid 3, punt v)]*

Indien de kredietovereenkomst [...] verwijst [...] naar een benchmark als gedefinieerd in artikel 3, lid 1, punt 3), van Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad²¹, worden de naam van die benchmark en van de beheerder daarvan, alsmede de mogelijke gevolgen ervan voor de consument, door de kredietgever of, in voorkomend geval, door de kredietbemiddelaar [...] aan de consument meegedeeld in een afzonderlijk document dat aan het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" kan worden gehecht. *[verplaatst van lid 3, laatste alinea]*

---

²¹ Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende indices die worden gebruikt als benchmarks voor financiële instrumenten en financiële overeenkomsten of om de prestatie van beleggingsfondsen te meten en tot wijziging van Richtlijnen 2008/48/EG en 2014/17/EU en Verordening (EU) nr. 596/2014 (PB L 171 van 29.6.2016, blz. 1).

[...]

5. De informatie die in het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" wordt weergegeven [...] moet duidelijk leesbaar zijn en er moet rekening worden gehouden met de technische beperkingen van de drager waarop zij wordt weergegeven. De informatie wordt op passende en geschikte wijze getoond op de verschillende kanalen.

Alle aanvullende informatie die de kredietgever aan de consument geeft, wordt verstrekt in een afzonderlijk document, dat aan het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" [...] kan worden gehecht.

6. In afwijking van lid 3 omvat, bij communicatie via spraaktelefonie, als bedoeld in artikel 3, lid 3, van Richtlijn 2002/65/EG, de beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de financiële dienst die verleend moet worden ingevolge het tweede streepje van artikel 3, lid 3, punt b), van die richtlijn, ten minste de in lid 3, punten c), d), e), [...] i), **en lid 3 a, punt c)**, van dit artikel vermelde elementen, alsmede het jaarlijkse kostenpercentage, weergegeven aan de hand van een representatief voorbeeld en het totale door de consument te betalen bedrag.
7. Indien de overeenkomst op verzoek van de consument gesloten is met gebruikmaking van een middel voor communicatie op afstand dat informatieverstrekking overeenkomstig dit artikel niet mogelijk maakt, verstrekken de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar [...], **in afwijking van lid 1**, het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" [...] onmiddellijk na het sluiten van de kredietovereenkomst [...].
8. Op verzoek van de consument verstrekken de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar [...] naast het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" [...], kosteloos een kopie van de ontwerp kredietovereenkomst [...] aan de consument, op voorwaarde dat de kredietgever op het moment van het verzoek voornemens is de kredietovereenkomst [...] met de consument te sluiten.

9. Bij een kredietovereenkomst [...] waarbij de betalingen door de consument niet tot een directe overeenkomstige aflossing van het totale kredietbedrag leiden, maar dienen voor kapitaalvorming gedurende de termijnen en onder de voorwaarden die zijn vastgesteld in de kredietovereenkomst [...] of in een nevenovereenkomst, nemen de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar [...] in de in lid 1 bedoelde precontractuele informatie een duidelijke en beknopte vermelding op dat dergelijke kredietovereenkomsten [...] niet voorzien in een garantie tot terugbetaling van het totale uit hoofde van de kredietovereenkomst [...] opgenomen kredietbedrag, tenzij die garantie uitdrukkelijk wordt gegeven.
10. Dit artikel is niet van toepassing op leveranciers van goederen of aanbieders van diensten die als kredietbemiddelaar in nevenactiviteit optreden. Dit doet geenszins af aan de verplichting van de kredietgever of, in voorkomend geval, van de kredietbemiddelaar [...] om ervoor te zorgen dat de consument de in dit artikel bedoelde precontractuele informatie ontvangt.

Artikel 11

Precontractuele informatie met betrekking tot kredietovereenkomsten als bedoeld in artikel 2, leden 5 en 6

1. Voor kredietovereenkomsten als bedoeld in artikel 2, leden 5 of 6, wordt de in artikel 10, lid 1, bedoelde precontractuele informatie, in afwijking van lid 2 van datzelfde artikel, op [...] **een** duurzame drager verstrekt door middel van het formulier "Europese informatie inzake consumentenkrediet" in bijlage III. [...] Kredietgevers worden geacht te hebben voldaan aan de informatievereisten van dit lid en van artikel 3, leden 1 en 2, van Richtlijn 2002/65/EG indien zij het formulier "Europese informatie inzake consumentenkrediet" hebben verstrekt.

2. Voor kredietovereenkomsten als bedoeld in artikel 2, leden 5 of 6, [...] **bevat** de in artikel 10, lid 1, bedoelde precontractuele informatie, in afwijking van lid 3 van datzelfde artikel, **op de eerste bladzijde en op een in het oog springende wijze** alle volgende elementen:

[punt a) verplaatst naar het nieuwe lid 2 a, punt a)]

[punt b) verplaatst naar lid 2, punt k a)]

- c) het totale kredietbedrag;
- d) de duur van de kredietovereenkomst;

[punt e) verplaatst naar het nieuwe lid 2 a, punt b)]

- f) het jaarlijkse kostenpercentage **en het totale door de consument te betalen bedrag**;
[ook verplaatst naar het nieuwe lid 2 a, punt c)]

f a) in geval van een krediet in de vorm van uitstel van betaling voor specifieke goederen of diensten en van gelieerde kredietovereenkomsten, de specifieke goederen of diensten en de contante prijs daarvan; *[zelfde tekst als in artikel 10, lid 3, punt e)]*

- g) het bedrag, het aantal en de frequentie van de door de consument te verrichten betalingen en, in voorkomend geval, de volgorde waarin de betalingen aan de verschillende openstaande saldi tegen verschillende debetrentevoeten worden toegerekend met het oog op aflossing;

[de punten h) tot en met j) verplaatst naar het nieuwe lid 2 a, punten d) tot en met g)]

- k) **de kosten ingeval van betalingsachterstand, d.w.z.** de geldende rentevoet ingeval van laattijdige betaling alsmede de wijzigingsmodaliteiten ervan en, in voorkomend geval, de kosten voor wanbetaling;

k a) de identiteit, het geografische adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van de kredietgever en, in voorkomend geval, de identiteit, het geografische adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van de betrokken kredietbemiddelaar [...];
[verplaatst van lid 2, punt b)]

[punten l) tot en met o) verplaatst naar het nieuwe lid 2 a, punten g) tot en met j)]

2 a. Voor kredietovereenkomsten als bedoeld in artikel 2, leden 5 en 6, bevat de in artikel 10, lid 1, bedoelde precontractuele informatie, in afwijking van artikel 10, lid 3 a, vanaf de tweede bladzijde van het formulier "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" alle volgende elementen:

- a)** het soort krediet; [verplaatst van lid 2, punt a)]
- b)** de debetrentevoet **of alle debetrentevoeten indien verschillende debetrentevoeten gelden in verschillende omstandigheden**, de voorwaarden die de toepassing van deze debetrentevoet regelen, indices of referentierentevoeten die betrekking hebben op de aanvankelijke debetrentevoet, de vanaf het sluiten van de kredietovereenkomst in rekening te brengen kosten, en, in voorkomend geval, de voorwaarden waaronder deze gewijzigd kunnen worden; [verplaatst van lid 2, punt e), met wijzigingen]
- c)** het jaarlijkse kostenpercentage, aan de hand van representatieve voorbeelden en met vermelding van alle voor de berekening van dat percentage gebruikte hypothesen; [verplaatst van lid 2, punt f)]
- d)** de voorwaarden en de procedure voor beëindiging van de kredietovereenkomst; [verplaatst van lid 2, punt h)]
- e)** het recht van vervroegde aflossing en, in voorkomend geval, informatie over het recht van de kredietgever op een vergoeding en de wijze waarop deze vergoeding wordt vastgesteld; [verplaatst van lid 2, punt i)]

- f)** in voorkomend geval, de vermelding dat de consument te allen tijde gevraagd kan worden het kredietbedrag volledig terug te betalen; *[verplaatst van lid 2, punt j)]*
- g)** het recht van consumenten om ingevolge artikel 19, lid [...]**4**, onverwijld en gratis geïnformeerd te worden over het resultaat van de raadpleging van een databank ter beoordeling van hun kredietwaardigheid; *[verplaatst van lid 2, punt l)]*
- h)** in voorkomend geval, de vermelding dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking, met inbegrip van profilering; *[verplaatst van lid 2, punt m)]*
- i)** in voorkomend geval, de periode gedurende welke de kredietgever door de overeenkomstig dit artikel verstrekte precontractuele informatie gebonden is; *[verplaatst van lid 2, punt n)]*
- j)** de mogelijkheid voor consumenten om buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedures in te leiden en hoe zij die procedures kunnen inleiden. *[verplaatst van lid 2, punt o)]*

3. [...]

4. De informatie die in het formulier "Europese informatie inzake consumentenkrediet" [...] wordt weergegeven, moet duidelijk leesbaar zijn en er moet rekening worden gehouden met de technische beperkingen van de drager waarop zij wordt weergegeven. De informatie wordt op passende en geschikte wijze getoond op de verschillende kanalen.

5. In afwijking van lid 2 omvat, bij communicatie via spraaktelefonie, als bedoeld in artikel 3, lid 3, van Richtlijn 2002/65/EG, de beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de financiële dienst die verleend moet worden ingevolge het tweede streepje van artikel 3, lid 3, punt b), van die richtlijn, ten minste de in lid 2, punten c), **d)** [...] en f) en [...] **lid 2 a, punten b) en g)**, van dit artikel vermelde elementen.

6. Op verzoek van de consument verstrekt de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar, naast het formulier "Europese informatie inzake consumentenkrediet" [...], kosteloos een kopie van de ontwerp kredietovereenkomst aan de consument, op voorwaarde dat de kredietgever op het moment van het verzoek voornemens is de kredietovereenkomst met de consument te sluiten.
7. Indien [...] de overeenkomst op verzoek van de consument gesloten is met gebruikmaking van een middel voor communicatie op afstand dat informatieverstrekking overeenkomstig dit artikel niet mogelijk maakt, verstrekt de kredietgever, **in afwijking van lid 1**, het formulier "Europese informatie inzake consumentenkrediet" [...] [...] [...].
8. Dit artikel is niet van toepassing op leveranciers van goederen of aanbieders van diensten die als kredietbemiddelaar in nevenactiviteit optreden. Dit doet geenszins af aan de verplichting van de kredietgever of, in voorkomend geval, van de kredietbemiddelaar om ervoor te zorgen dat de consument de in dit artikel bedoelde precontractuele informatie ontvangt.

Artikel 12

Adequate toelichtingen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de kredietgevers en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaars [...] de consument adequate toelichtingen verstrekken over de voorgestelde kredietovereenkomsten [...] en eventuele nevendiensten, zodat consumenten in staat zijn te beoordelen of de voorgestelde kredietovereenkomsten [...] en nevendiensten zijn toegesneden op hun behoeften en financiële situatie. De toelichtingen bevatten de volgende elementen:
  - a) de in de artikelen 10, 11 en 38 bedoelde informatie;
  - b) de essentiële kenmerken van de voorgestelde kredietovereenkomst [...] of nevendiensten;
  - c) de specifieke effecten die de voorgestelde kredietovereenkomst [...] of nevendiensten kunnen hebben voor de consument, met inbegrip van de gevolgen van wanbetaling of te late betaling door de consument;
  - d) indien er nevendiensten gebundeld zijn met een kredietovereenkomst [...], het antwoord op de vraag of elk onderdeel van de bundel afzonderlijk kan worden beëindigd en welke implicaties dergelijke beëindiging heeft voor de consument.

2. De lidstaten kunnen de in lid 1 bedoelde eis met betrekking tot de wijze waarop de toelichtingen worden verstrekt en de mate waarin zij worden verstrekt, aanpassen aan:
  - a) de omstandigheden van de situatie waarin het krediet wordt aangeboden;
  - b) de persoon aan wie het krediet wordt aangeboden;
  - c) [...] het **soort** aangeboden krediet.

Artikel 13

Gepersonaliseerde aanbiedingen op basis van geautomatiseerde verwerking

Onverminderd Verordening 2016/679 schrijven de lidstaten voor dat kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] consumenten informeren indien zij een gepersonaliseerde aanbieding ontvangen die gebaseerd is op profilering of andere vormen van geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens.

HOOFDSTUK III

**KOPPELVERKOOP EN GEBUNDELDE VERKOOP, AFGELEIDE INSTEMMING [...],
ADVIESDIENSTEN EN ONGEVRAAGDE [...] KREDIETVERLENING [...]**

Artikel 14

Koppelverkoop en gebundelde verkoop

1. De lidstaten [...] **staan** gebundelde verkoop toe, maar verbieden praktijken aangaande koppelverkoop.
2. In afwijking van lid 1 en onverminderd de toepassing van het mededingingsrecht kunnen de lidstaten kredietgevers [...] toestaan om de consument te verzoeken een betaal- of spaarrekening te openen of aan te houden, waarvan het enige doel is:
  - a) kapitaal opbouwen om het krediet terug te betalen **of te verkrijgen**;
  - b) het krediet aflossen;
  - c) middelen samenvoegen om het krediet te verkrijgen;
  - d) bijkomende zekerheid verschaffen voor de kredietgever in geval van wanbetaling.

3. In afwijking van lid 1 en onverminderd de toepassing van het mededingingsrecht kunnen de lidstaten koppelverkoop toestaan indien de kredietgever [...] aan de bevoegde autoriteit kan aantonen dat de aangeboden gekoppelde producten of categorieën producten, tegen aan elkaar gelijke voorwaarden een duidelijk voordeel voor de consument bieden, rekening houdend met de beschikbaarheid en de prijzen van dergelijke producten op de markt.
4. De lidstaten kunnen kredietgevers [...] toestaan om van de consument te verlangen dat zij over een verzekeringspolis met betrekking tot de kredietovereenkomst [...] beschikken, rekening houdend met overwegingen op grond van het evenredigheidsbeginsel. In dergelijke gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat kredietgevers [...] verplicht worden de verzekeringspolis van een andere dan hun voorkeursdienstverlener te aanvaarden, mits de door die verzekeringspolis geboden waarborg gelijkwaardig is aan die van de door de kredietgever [...] voorgestelde verzekeringspolis, zonder de voorwaarde van de kredietaanbieding aan de consument te wijzigen.

4 a. In afwijking van lid 1 mogen de lidstaten niet verbieden dat aan de rekening-courant van de consument een geoorloofde debetstand wordt gekoppeld.

Artikel 15

Afgeleide instemming met de afsluiting van een consumentenkrediet of de aankoop van nevendiensten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] niet door het aanbieden van **consumentenkrediet of** nevendiensten via standaardopties afleiden dat de consument met **de afsluiting of aankoop daarvan instemt**. Standaardopties zijn onder meer vooraf aangekruiste vakjes.

2. De instemming van consumenten om **een** met vakjes aangeboden **consumentenkrediet af te sluiten of** met vakjes aangeboden nevendiensten aan te kopen, gebeurt door middel van een duidelijke actieve handeling die een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige aanwijzing vormt van hun goedkeuring van de inhoud en de strekking van de vakjes.

Artikel 16

Adviesdiensten

1. De lidstaten schrijven voor dat de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar [...] de consument bij een gegeven transactie uitdrukkelijk ervan in kennis stellen of er al dan niet adviesdiensten aan de consument worden of kunnen worden verleend.
2. De lidstaten schrijven voor dat de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar [...] de consument vóór de verstrekking van adviesdiensten of vóór het sluiten van een overeenkomst betreffende adviesverlening, op [...] **een** duurzame drager de volgende informatie verstrekken:
- a) een vermelding of er bij de aanbeveling uitsluitend zal worden uitgegaan van hun eigen productassortiment, dan wel van een breed scala van alle op de markt beschikbare producten overeenkomstig lid 3, punt c);
  - b) in voorkomend geval, een vermelding van de vergoeding die de consument voor de adviesdiensten verschuldigd is of, indien het bedrag van deze vergoeding op het tijdstip van verstrekking van de informatie niet kan worden vastgesteld, de methode die voor de berekening daarvan wordt gebruikt.

De informatie als bedoeld in punten a) en b) van de eerste alinea kan in de vorm van aanvullende precontractuele informatie aan de consument worden verstrekt overeenkomstig artikel 10, lid 5, tweede alinea.

3. Indien adviesdiensten aan consumenten worden verleend, schrijven de lidstaten voor dat kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...]:
- a) de [...] nodige informatie betreffende de financiële situatie, de voorkeuren en de doelstellingen van de consument met betrekking tot de kredietovereenkomst [...] ontvangen zodat de kredietgever [...] **of** de kredietbemiddelaar [...] voor de consument geschikte kredietovereenkomsten [...] kunnen aanbevelen;
  - b) de financiële situatie en de behoeften van de consument beoordelen op basis van de in punt a) bedoelde informatie, die op het moment van de beoordeling actueel is, en daarbij rekening houden met redelijke veronderstellingen betreffende de risico's die gedurende de looptijd van de aanbevolen kredietovereenkomst of kredietovereenkomsten [...] zijn verbonden aan de financiële situatie van de consument;
  - c) een voldoende groot aantal kredietovereenkomsten [...] in [...] **het** productassortiment in aanmerking nemen en op basis daarvan een kredietovereenkomst of verschillende kredietovereenkomsten [...] uit dat productassortiment aanbevelen die zijn afgestemd op de behoeften, financiële situatie en persoonlijke omstandigheden van de consument;
  - d) handelen in het belang van de consument [...] **door:**
    - i) zich op de hoogte te stellen van de behoeften van de consument en van de omstandigheden waarin deze zich bevindt; en**
    - ii) overeenkomstig de punten a), b), en c), geschikte kredietovereenkomsten aan te bevelen;**
  - e) de consument een op [...] **een** duurzame drager vastgelegd afschrift van de verstrekte aanbeveling geven.

4. De lidstaten kunnen het gebruik van de termen "advies" en "adviseur" of vergelijkbare termen verbieden indien adviesdiensten op de markt worden gebracht en aan consumenten worden verstrekt door kredietgevers of, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...].

Lidstaten die het gebruik van de termen "advies" en "adviseur", of van vergelijkbare termen, niet verbieden, leggen de volgende voorwaarden op aan het gebruik van de term "onafhankelijk advies" en "onafhankelijk adviseur" door kredietgevers [...] **of**, kredietbemiddelaars [...] die adviesdiensten verstrekken:

- a) kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...] nemen een voldoende groot aantal op de markt verkrijgbare kredietovereenkomsten [...] in overweging;
- b) kredietbemiddelaars ontvangen voor de adviesdiensten geen vergoeding van een of meer kredietgevers.

Punt b) van de tweede alinea is enkel van toepassing indien het aantal in aanmerking genomen kredietgevers kleiner is dan de meerderheid op de markt.

De lidstaten kunnen strengere eisen stellen aan het gebruik van de termen "onafhankelijk advies" en "onafhankelijke adviseur" door kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...].

5. De lidstaten schrijven voor dat kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...] consumenten waarschuwen indien een kredietovereenkomst [...] een specifiek risico voor hen kan [...] teweegbrengen, rekening houdend met hun financiële situatie.

6. De lidstaten zorgen ervoor dat adviesdiensten uitsluitend door kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars [...] mogen worden verstrekt.

In afwijking van de eerste alinea kunnen de lidstaten andere dan de in de eerste alinea bedoelde personen toestaan adviesdiensten te verlenen indien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) de adviesdiensten worden op incidentele wijze verleend in het kader van een beroepsactiviteit die wordt geregeld door wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen of een ethische code die het verrichten van die diensten niet uitsluit;
- b) de adviesdiensten worden in het kader van het beheer van bestaande schuld verstrekt door functionarissen belast met insolventiezaken, en deze beheersactiviteit is onderworpen aan wettelijke of bestuursrechtelijke voorschriften;
- c) de adviesdiensten worden in het kader van het beheer van bestaande schuld verstrekt door publieke of vrijwillige verstrekkers van schuldadviesdiensten die niet op commerciële basis opereren;
- d) de adviesdiensten worden verleend door personen die gemachtigd zijn en onder toezicht staan van de bevoegde autoriteiten.

Artikel 17

Verbod op ongevraagde [...] kredietverlening

De lidstaten verbieden iedere [...] **verlening** van krediet aan consumenten [...] zonder hun voorafgaand verzoek en uitdrukkelijke instemming.

HOOFDSTUKL IV

BEOORDELING VAN KREDIETWAARDIGHEID EN TOEGANG TOT DATABANKEN

Artikel 18

Verplichting de kredietwaardigheid van de consument te beoordelen

1. De lidstaten schrijven voor dat de kredietgever [...] vóór de sluiting van een kredietovereenkomst [...] een grondige beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument verricht. Deze beoordeling gebeurt in het belang van de consument, om onverantwoordelijke leningspraktijken en overmatige schuldenlast te voorkomen, en bij de beoordeling wordt naar behoren rekening gehouden met factoren die relevant zijn om na te gaan of de consument de uit de kredietovereenkomst [...] voortvloeiende verplichtingen kan nakomen.
2. De kredietwaardigheidsbeoordeling wordt uitgevoerd op basis van relevante en nauwkeurige, noodzakelijke en, **met het oog op de aard van het krediet en het bijbehorende risico voor de consument**, evenredige informatie inzake het inkomen en de uitgaven van de consument en andere financiële en economische omstandigheden. **Die informatie kan bestaan uit** [...] bewijs van inkomsten of andere terugbetalingsbronnen, informatie over financiële activa en passiva, of informatie over andere financiële verplichtingen. De informatie wordt verkregen uit relevante interne of externe bronnen, [...] **in voorkomend geval** van de consument en, indien nodig, op basis van een raadpleging van de relevante databank als bedoeld in artikel 19.

De informatie die overeenkomstig dit lid is verkregen, wordt naar behoren geverifieerd, indien nodig door middel van raadpleging van onafhankelijk verifieerbare stukken.

3. De lidstaten schrijven voor dat de kredietgever [...] procedures vaststelt voor de in lid 1 bedoelde beoordeling, en dat de kredietgever [...] dergelijke procedures documenteert en bijhoudt.

De lidstaten schrijven eveneens voor dat de kredietgever [...] de in lid 2 bedoelde informatie documenteert en bijhoudt.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat de kredietgever [...] het krediet uitsluitend aan de consument beschikbaar stelt indien het resultaat van de kredietwaardigheidsbeoordeling uitwijst dat de uit de kredietovereenkomst [...] voortvloeiende verplichtingen waarschijnlijk op de krachtens die overeenkomst vereiste wijze zullen worden nagekomen, **rekening houdend met de in lid 1 bedoelde relevante factoren.**

[...]5. De lidstaten zorgen ervoor voor dat de kredietgever [...], indien deze een kredietovereenkomst [...] met een consument sluit, die kredietovereenkomst [...] vervolgens niet in het nadeel van de consument opzegt of wijzigt op grond van een onjuist uitgevoerde beoordeling van de kredietwaardigheid. Dit lid is niet van toepassing indien wordt bewezen dat de consument de in lid 2 bedoelde informatie bewust heeft achtergehouden of de aan de kredietgever [...] verstrekte informatie onjuist heeft weergegeven.

6. Indien de kredietwaardigheidsbeoordeling het gebruik van profilering of andere geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens omvat, zorgen de lidstaten ervoor dat consumenten het recht hebben om:
  - a) menselijke tussenkomst door de kredietgever [...] te vragen en te verkrijgen om de beslissing te herzien;

- b) de kredietgever [...] om een duidelijke **en begrijpelijke** uitleg over de kredietwaardigheidsbeoordeling, met inbegrip van de logica en de risico's met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, evenals het belang en de gevolgen ervan voor de genomen beslissing, te vragen en deze te verkrijgen;
- c) hun standpunt [...] **over** de kredietwaardigheidsbeoordeling en het besluit kenbaar te maken.
7. De lidstaten zorgen ervoor dat, indien de kredietaanvraag wordt afgewezen, de kredietgever [...] de consument onverwijld in kennis moet stellen van de afwijzing en, in voorkomend geval, van het feit dat de beoordeling van de kredietwaardigheid is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking van gegevens.
8. Indien de partijen overeenkomen het totale kredietbedrag na de sluiting van de kredietovereenkomst [...] te wijzigen, zorgen de lidstaten ervoor dat de kredietgever [...] de kredietwaardigheid van de consument opnieuw moet beoordelen op basis van geactualiseerde informatie voordat een significante verhoging van het totale kredietbedrag wordt toegekend.
9. De lidstaten [...] **kunnen** van kredietgevers **eisen** [...] dat zij de kredietwaardigheid van consumenten op basis van een raadpleging van de relevante databank beoordelen [...].

Artikel 19

Databanken

1. Iedere lidstaat draagt er zorg voor dat kredietgevers [...] uit andere lidstaten toegang hebben tot de databanken die in de lidstaat in kwestie worden gebruikt om de kredietwaardigheid van de consument te beoordelen. De voorwaarden voor toegang tot dergelijke databanken zijn niet-discriminerend.

2. Lid 1 is van toepassing op zowel openbare als private databanken.
3. De in lid 1 bedoelde databanken bevatten ten minste informatie over de **relevante** betalingsachterstanden van consumenten.
4. De lidstaten schrijven voor dat, indien de afwijzing van de kredietaanvraag gebaseerd is op de raadpleging van een databank in de zin van lid 1, de kredietgever [...] de consument [...] onverwijld en kosteloos in kennis stelt van het resultaat van deze raadpleging en van de details van de geraadpleegde databank.

HOOFDSTUK V

VORM EN INHOUD VAN KREDIETOVEREENKOMSTEN

Artikel 20

Vorm van de kredietovereenkomst [...]

1. De lidstaten schrijven voor dat kredietovereenkomsten [...] op **een** [...] duurzame drager worden opgesteld en dat aan alle overeenkomstsluitende partijen een exemplaar van de kredietovereenkomst [...] wordt verstrekt.
2. De lidstaten kunnen nationale voorschriften inzake de geldigheid van het sluiten van kredietovereenkomsten [...] invoeren of handhaven, mits deze voorschriften overeenstemmen met het recht van de Unie.

Artikel 21

In de kredietovereenkomst [...] op te nemen informatie

1. De lidstaten schrijven voor dat in de kredietovereenkomst [...] op duidelijke en beknopte wijze alle volgende elementen worden vermeld:
  - a) het soort krediet;
  - b) de identiteit, het geografische adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van de overeenkomstsluitende partijen, evenals, in voorkomend geval, de identiteit en het geografische adres van de betrokken kredietbemiddelaar [...];
  - c) het totale kredietbedrag en de voorwaarden voor kredietopneming;
  - d) de duur van de kredietovereenkomst [...];
  - e) in geval van een krediet in de vorm van uitstel van betaling voor specifieke goederen of diensten of van gelieerde kredietovereenkomsten, de specifieke goederen of diensten en de contante prijs daarvan;
  - f) de debetrentevoet of alle debetrentevoeten indien verschillende debetrentevoeten gelden in verschillende omstandigheden, de voorwaarden die de toepassing van elke rentevoet regelen, en, voor zover beschikbaar, alle indices of referentierentevoeten die betrekking hebben op elke aanvankelijke debetrentevoet, en de termijnen, de voorwaarden en de procedures voor wijziging daarvan;
  - g) het jaarlijkse kostenpercentage en het totale door de consument te betalen bedrag, berekend bij het sluiten van de kredietovereenkomst [...] en alle bij deze berekening gebruikte hypothesen;

- h) het bedrag, het aantal en de frequentie van de door de consument te verrichten betalingen en, in voorkomend geval, de volgorde waarin de betalingen aan de verschillende openstaande saldi tegen verschillende debetrentevoeten worden toegerekend met het oog op aflossing;
- i) in geval van aflossing van het kapitaal van een kredietovereenkomst [...] met vaste looptijd, het recht van de consument om kosteloos en op verzoek op enig ogenblik tijdens de duur van de kredietovereenkomst [...] een overzicht van de rekening in de vorm van een aflossingstabel te ontvangen;
- j) indien kosten en interesten worden betaald zonder aflossing van het kapitaal, een overzicht van de betalingstermijnen en -voorwaarden voor de betaling van de rente en de bijbehorende terugkerende en eenmalige kosten;
- k) de eventuele kosten voor het aanhouden van een of meer verplichte rekeningen indien dat vereist is voor de boeking van zowel betalingen als kredietopnemingen, de kosten voor het gebruik van een betaalmiddel voor zowel betalingen als kredietopnemingen, andere uit de kredietovereenkomst [...] voortvloeiende kosten, alsmede de voorwaarden waaronder die kosten kunnen worden gewijzigd;
- l) de op het tijdstip van het sluiten van de kredietovereenkomst [...] geldende rentevoet ingeval van betalingsachterstand daarvan alsmede de wijzigingsmodaliteiten en, in voorkomend geval, kosten voor wanbetaling;
- m) een waarschuwing betreffende de gevolgen van wanbetaling of laattijdige betaling;
- n) een vermelding dat in voorkomend geval notariskosten in rekening worden gebracht;

- o) in voorkomend geval, de gevraagde zekerheden en verzekeringen;
- p) het al dan niet bestaan van een herroepingsrecht en de termijn voor de uitoefening daarvan, alsmede andere uitoefeningsvoorwaarden, zoals informatie over de in artikel 26, lid 3, punt b), vastgestelde verplichting voor de consument om het opgenomen kapitaal en de rente te betalen, en het bedrag van de rente per dag;
- q) **in voorkomend geval** informatie over de in artikel 27 vermelde rechten en de voorwaarden voor de uitoefening daarvan;
- r) het recht van vervroegde aflossing als bedoeld in artikel 29, de procedure voor vervroegde aflossing alsmede, in voorkomend geval, informatie over het recht van de kredietgever op een vergoeding en de wijze waarop deze vergoeding wordt vastgesteld;
- s) de procedure voor de uitoefening van het recht van beëindiging van de kredietovereenkomst [...];
- t) de mogelijkheid voor consumenten om buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedures in te leiden en hoe zij die procedures kunnen inleiden;
- u) in voorkomend geval, de overige contractvoorwaarden;
- v) [...] naam en adres van de bevoegde toezichthoudende autoriteit.

De in de eerste alinea bedoelde informatie moet duidelijk leesbaar zijn en er moet rekening worden gehouden met de technische beperkingen van de drager waarop zij wordt weergegeven. De informatie wordt op passende en geschikte wijze getoond op de verschillende kanalen.

2. In geval van toepassing van lid 1, punt i), stelt de kredietgever [...] kosteloos en op elk ogenblik tijdens de duur van de kredietovereenkomst [...] een overzicht van de rekening in de vorm van een aflossingstabel ter beschikking van de consument.

De in de eerste alinea bedoelde aflossingstabel geeft de te betalen bedragen en de betalingstermijnen en voorwaarden aan.

In de aflossingstabel wordt elke periodieke betaling uitgesplitst in afgelost kapitaal, op basis van de debetrentevoet berekende rente en, in voorkomend geval, bijkomende kosten.

Indien krachtens de kredietovereenkomst [...] de debetrentevoet niet vast is of de bijkomende kosten kunnen worden gewijzigd, wordt in de aflossingstabel op een duidelijke en beknopte wijze vermeld dat de gegevens van de tabel alleen gelden tot de wijziging van de debetrentevoet of van de bijkomende kosten overeenkomstig de kredietovereenkomst [...].

3. Een kredietovereenkomst [...] waarbij de betalingen door de consument niet tot een directe overeenkomstige aflossing van het totale kredietbedrag leiden, maar dienen voor kapitaalvorming gedurende de termijnen en onder de voorwaarden die zijn vastgesteld in de kredietovereenkomst [...] of in een nevenovereenkomst, [...] bevat, naast de in lid 1 bedoelde informatie, een duidelijke en beknopte vermelding dat dergelijke kredietovereenkomsten [...] niet voorzien in een garantie tot terugbetaling van het uit hoofde van de kredietovereenkomst [...] opgenomen totale kredietbedrag, tenzij die garantie uitdrukkelijk wordt gegeven.

HOOFDSTUK VI
**WIJZIGING VAN DE KREDIETOVEREENKOMST EN WIJZIGINGEN IN DE
DEBETRENTEVOET**

Artikel 22

Informatie betreffende de wijziging van de kredietovereenkomst [...]

Onverminderd andere verplichtingen in deze richtlijn, zorgen de lidstaten ervoor dat de kredietgever [...], alvorens de voorwaarden van de kredietovereenkomst [...] te wijzigen, **op een duurzame drager** de volgende informatie aan de consument **meedeelt**:

- a) een duidelijke beschrijving van de voorgestelde wijzigingen en, in voorkomend geval, van de nood aan toestemming van de consument of **een toelichting bij** de wijzigingen die van rechtswege zijn ingevoerd;
- b) het tijdschema voor de tenuitvoerlegging van deze wijzigingen;
- c) de middelen die ter beschikking staan van de consument om een klacht ten aanzien van deze wijzigingen in te dienen;
- d) de termijn waarbinnen een dergelijke klacht kan worden ingediend;
- e) de naam en het adres van de bevoegde autoriteit waarbij de klacht kan worden ingediend.

Artikel 23

Wijzigingen van de debetrentevoet

1. De lidstaten schrijven voor dat, **indien kredietgevers debetrentevoeten of bestaande kredietovereenkomsten mogen wijzigen**, zij de consument [...] via **een** duurzame drager in kennis stellen van wijzigingen van de debetrentevoet voordat deze ingaan.

De in de eerste alinea bedoelde informatie bevat het bedrag van de na de inwerkingtreding van de nieuwe debetrentevoet te verrichten betalingen evenals bijzonderheden betreffende een eventuele wijziging in het aantal of de frequentie van de betalingen.

2. In afwijking van lid 1 kan de in dat lid bedoelde informatie periodiek aan de consument worden verstrekt indien aan alle volgende voorwaarden is voldaan:
  - a) de partijen zijn het eens geworden over dergelijke periodieke informatie in de kredietovereenkomst [...];
  - b) de wijziging van de debetrentevoet wordt veroorzaakt door een wijziging van een referentierentevoet;
  - c) de nieuwe referentierentevoet wordt met passende middelen openbaar gemaakt;
  - d) de informatie over de nieuwe referentierentevoet is ook beschikbaar in de gebouwen van de kredietgever [...].

HOOFDSTUK VII

REKENING-COURANTFACILITEITEN EN OVERSCHRIJDING

Artikel 24

Rekening-courantfaciliteiten

1. De lidstaten schrijven voor dat, indien een krediet wordt toegekend in de vorm van een geoorloofde debetstand op een rekening, de kredietgever de consument tijdens de duur van de kredietovereenkomst regelmatig op de hoogte brengt met een rekeningafschrift op [...] **een** duurzame drager. Dit afschrift bevat de volgende elementen:
  - a) de periode waarop het rekeningafschrift betrekking heeft;
  - b) de opgenomen bedragen en de datum van opneming;

- c) het saldo en de datum van het vorige afschrift;
- d) het nieuwe saldo;
- e) de datum en het bedrag van de door de consument verrichte betalingen;
- f) de toegepaste debetrentevoet;
- g) de eventueel toegepaste kosten;
- h) in voorkomend geval, het door de consument te betalen minimumbedrag.

2. De lidstaten schrijven voor dat, indien een krediet wordt toegekend in de vorm van een geoorloofde debetstand op een rekening, de kredietgever de consument, voordat de betreffende wijziging van kracht wordt, op [...] **een** duurzame drager op de hoogte brengt van verhogingen van de debetrentevoet of van de kosten.

In afwijking van de eerste alinea kan de in die alinea bedoelde informatie periodiek worden verstrekt op de in lid 1 bedoelde wijze indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) de partijen zijn het eens geworden over dergelijke periodieke informatie in de kredietovereenkomst;
- b) de wijziging van de debetrentevoet wordt veroorzaakt door een wijziging van een referentierentevoet;
- c) de nieuwe referentierentevoet wordt met passende middelen openbaar gemaakt;
- d) de informatie over de nieuwe referentierentevoet is ook beschikbaar ten kantore van de kredietgever.

Artikel 25
Overschrijding

1. De lidstaten schrijven voor dat de kredietgever, in geval van een overeenkomst om een rekening-courant te openen, indien de mogelijkheid bestaat dat de consument een overschrijding wordt toegestaan, de in artikel 11, lid 2 **a**, punt [...]**b**), bedoelde informatie vermeldt. De kredietgever verstrekt deze informatie in elk geval op [...] **een** duurzame drager en op gezette tijden aan de consument.

2. De lidstaten schrijven voor dat, in geval van een aanzienlijke overschrijding gedurende meer dan een maand, de kredietgever de consument, op [...] **een** duurzame drager, onverwijld op de hoogte brengt van:
  - a) de overschrijding;
  - b) het betreffende bedrag;
  - c) de debetrentevoet;
  - d) de eventuele toepasselijke boetes, kosten of verwijlinteresten;

d a) de terugbetalingsdatum.

Bovendien bieden kredietgevers, in geval van regelmatige overschrijding, consumenten adviesdiensten aan, indien beschikbaar, of verwijzen zij hen door naar schuldadviesdiensten.

3. Dit artikel laat voorschriften in de nationale wetgeving onverlet die van de kredietgever verlangen dat hij, ingeval de duur van de overschrijding significant is, een ander soort kredietproduct aanbiedt.

HOOFDSTUK VIII
HERROEPING, BEËINDIGING EN VERVROEGDE AFLOSSING

Artikel 26

Herroepingsrecht

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de consument de kredietovereenkomst [...] binnen een termijn van 14 kalenderdagen zonder opgave van redenen kan herroepen.

De in de eerste alinea bedoelde termijn waarbinnen een overeenkomst kan worden herroepen, gaat in op:

- a) de dag van de sluiting van de kredietovereenkomst [...]; of
- b) de dag waarop de consument de contractuele voorwaarden en informatie overeenkomstig de artikelen 20 en 21 ontvangt, als die dag later valt dan de in punt a) van deze alinea bedoelde datum.

De in de eerste alinea bedoelde termijn wordt geacht te zijn nageleefd indien de in lid 3, punt a), bedoelde kennisgeving vóór het verstrijken van die termijn door de consument wordt verzonden naar de kredietgever [...].

1 a. Indien de consument de contractvoorwaarden en informatie niet heeft ontvangen overeenkomstig de artikelen 20 en 21, verstrijkt de herroepingstermijn in ieder geval 12 maanden en 14 dagen na de sluiting van de kredietovereenkomst. Dit is niet van toepassing indien consumenten niet overeenkomstig artikel 21, lid 1, punt p), over hun herroepingsrecht zijn geïnformeerd.

2. Indien voor een gelieerde kredietovereenkomst nationale wetgeving op de [*datum van inwerkingtreding van deze richtlijn*] reeds voorschrijft dat de gelden niet ter beschikking gesteld kunnen worden van de consument vóór het verstrijken van een specifieke periode, kunnen lidstaten, in afwijking van lid 1, bepalen dat de in dat lid bedoelde periode op uitdrukkelijk verzoek van de consument kan worden verkort tot deze specifieke periode.
3. Indien consumenten van het herroepingsrecht gebruikmaken, treffen zij de volgende maatregelen:
- a) zij stellen de kredietgever [...] vóór het verstrijken van de in lid 1 bedoelde termijn hiervan in kennis in lijn met de door de kredietgever [...] ingevolge artikel 21, lid 1, punt p), op [...] **een** [...] duurzame drager verstrekte informatie;
  - b) zij betalen de kredietgever [...] [...] onverwijld en uiterlijk binnen 30 kalenderdagen nadat zij de in punt a) bedoelde kennisgeving [...] hebben gestuurd, het kapitaal en de op dit kapitaal lopende rente, vanaf de datum waarop het krediet is opgenomen tot de datum waarop het kapitaal wordt terugbetaald.

De in de eerste alinea, punt b), bedoelde verschuldigde debetrente wordt berekend aan de hand van de overeengekomen debetrentevoet. De kredietgever [...] heeft bij herroeping geen recht op enige andere vergoeding van de consument, met uitzondering van de vergoeding voor niet voor terugbetaling in aanmerking komende kosten die de kredietgever [...] aan een overheidsorgaan heeft betaald.

4. Indien door de kredietgever [...] of een derde partij op grond van een overeenkomst tussen die derde partij en de kredietgever [...] een nevendienst in verband met de kredietovereenkomst [...] wordt verricht, zijn consumenten die overeenkomstig dit artikel hun herroepingsrecht met betrekking tot de kredietovereenkomst [...] uitoefenen, niet langer aan de nevendienst gebonden.

5. Indien de consument overeenkomstig leden 1, 3 en 4 van dit artikel een herroepingsrecht heeft, zijn de artikelen 6 en 7 van Richtlijn 2002/65/EG niet van toepassing.
6. De lidstaten kunnen bepalen dat de leden 1 tot en met 4 van dit artikel niet van toepassing zijn op kredietovereenkomsten [...] die volgens de nationale wetgeving door tussenkomst van een notaris moeten worden gesloten, mits de notaris verklaart dat de consument de in de artikelen 10, 11, 20 en 21 vastgestelde rechten geniet.
7. Dit artikel doet geen afbreuk aan nationale wetgeving houdende vaststelling van een termijn waarbinnen de uitvoering van de overeenkomst geen aanvang kan nemen.

Artikel 27

Gelieerde kredietovereenkomsten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat een consument die op grond van het Unierecht een contract voor de levering van een goed of het verrichten van een dienst heeft herroepen, niet langer gebonden is aan de daarmee gelieerde kredietovereenkomst.
2. Indien de onder de gelieerde kredietovereenkomst vallende goederen of diensten niet of slechts gedeeltelijk geleverd, respectievelijk verricht worden of niet met de voorwaarden van het contract voor de levering van een goed of het verrichten van een dienst in overeenstemming zijn, kunnen consumenten hun rechten doen gelden jegens de kredietgever [...] indien zij niet de genoegdoening hebben gekregen waarop zij overeenkomstig de wet of het contract voor de levering van een goed of het verrichten van een dienst recht hebben, na hun rechten te hebben doen gelden jegens de leverancier van het goed, respectievelijk de dienstverrichter. De lidstaten bepalen in welke mate en onder welke voorwaarden die rechten worden uitgeoefend.
3. Dit artikel laat de nationale voorschriften onverlet die de kredietgever [...] hoofdelijk en ondeelbaar aansprakelijk stellen met betrekking tot elke vordering van de consument jegens de leverancier, respectievelijk de dienstenaanbieder, indien het afnemen van de goederen of de diensten bij de leverancier, respectievelijk de dienstenaanbieder, door middel van een kredietovereenkomst [...] gefinancierd is.

Artikel 28

Kredietovereenkomsten met onbepaalde looptijd [...]

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de consument een kredietovereenkomst [...] met onbepaalde looptijd op een normale wijze te allen tijde kosteloos kan **beëindigen** [...], tenzij de partijen een opzeggingstermijn zijn overeengekomen. Die termijn mag niet langer zijn dan een maand.

De lidstaten zorgen ervoor dat, indien zulks in de kredietovereenkomst [...] is overeengekomen, de kredietgever [...] een kredietovereenkomst [...] met onbepaalde looptijd in de regel kan **beëindigen** door de consument op [...] **een** [...] duurzame drager een opzegging met ten minste twee maanden te doen toekomen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat, indien dit in de kredietovereenkomst [...] is overeengekomen, de kredietgever [...] op objectieve gronden de consument het recht kan ontnemen om op grond van een overeenkomst met onbepaalde looptijd krediet op te nemen. De kredietgever [...] stelt de consument op [...] **een** duurzame drager, indien mogelijk van tevoren en uiterlijk onmiddellijk na de rechtsontzegging, in kennis van de rechtsontzegging, alsook van de gronden hiervoor, tenzij het verstrekken van dergelijke informatie op grond van wetgeving van de Unie of van nationale wetgeving is verboden of indruist tegen doelstellingen van openbare orde of openbare veiligheid.

Artikel 29

Vervroegde aflossing

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de consument te allen tijde recht heeft op **volledige of gedeeltelijke** vervroegde aflossing. In dat geval heeft de consument recht op een **evenredige** vermindering van de totale kredietkosten **voor de consument** [...] voor de resterende duur van de overeenkomst. Bij de berekening van deze vermindering worden alle door de kredietgever aan de consument opgelegde kosten in aanmerking genomen.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de kredietgever in geval van een vervroegde aflossing recht heeft op een billijke en objectief gegronde vergoeding voor eventuele kosten die rechtstreeks verband houden met de vervroegde aflossing, mits de vervroegde aflossing valt in een termijn waarvoor een vaste debetrentevoet geldt.

De in de eerste alinea bedoelde vergoeding mag niet hoger zijn dan 1 % van het kredietbedrag dat vervroegd wordt afgelost, indien de termijn tussen de vervroegde aflossing en het overeengekomen einde van de kredietovereenkomst meer bedraagt dan één jaar. Indien die termijn niet meer bedraagt dan één jaar, mag de vergoeding ten hoogste 0,5 % bedragen van het kredietbedrag dat vervroegd wordt afgelost.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de kredietgever geen recht heeft op de in lid 2 bedoelde vergoeding indien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a) de aflossing heeft plaatsgevonden uit hoofde van een verzekeringscontract dat bedoeld is om een kredietaflossingsgarantie te bieden;
  - b) het krediet is toegekend in de vorm van een geoorloofde debetstand op een rekening;
  - c) de aflossing valt in een termijn waarvoor geen vaste debetrente geldt.

4. In afwijking van lid 2 kunnen de lidstaten het volgende bepalen:
- a) de kredietgever heeft alleen recht op de in lid 2 bedoelde vergoeding indien het bedrag van de vervroegde aflossing een in de nationale wetgeving vastgestelde drempel overschrijdt. Deze drempel bedraagt maximaal 10 000 EUR over een periode van twaalf maanden;
  - b) kredietgevers kunnen bij uitzondering een hogere vergoeding vorderen indien zij kunnen bewijzen dat het door de vervroegde aflossing geleden verlies hoger is dan het overeenkomstig lid 2 bepaalde bedrag.

[...]Indien de door de kredietgever gevorderde vergoeding hoger is dan het werkelijk door de vervroegde aflossing geleden verlies, heeft de consument recht op een overeenkomstige vermindering.

[...] **In dat geval** bestaat het verlies door vervroegde aflossing in het verschil tussen de oorspronkelijk overeengekomen rentevoet en de rentevoet waaraan de kredietgever een lening kan verstrekken ten belope van het bedrag van de vervroegde aflossing op de markt op het ogenblik van de vervroegde aflossing. Bij de bepaling van het verlies wordt tevens rekening gehouden met de administratieve kosten ten gevolge van de vervroegde aflossing.

6. De in lid 2 bedoelde vergoeding mag in geen geval hoger zijn dan het rentebedrag dat de consument zou hebben betaald gedurende de termijn tussen de vervroegde aflossing en de overeengekomen datum waarop de kredietovereenkomst eindigt.

HOOFDSTUK IX
JAARLIJKS KOSTENPERCENTAGE EN PLAFONDS VOOR RENTEVOETEN EN
KOSTEN

Artikel 30

Berekening van het jaarlijkse kostenpercentage

1. Het jaarlijkse kostenpercentage wordt berekend volgens de wiskundige formule in deel I van bijlage IV. Het is gelijk aan de contante waarde, op jaarbasis, van alle tussen de kredietgever [...] en de consument overeengekomen of overeen te komen verbintenissen (kredietopnemingen, aflossingen en kosten).
2. Om het jaarlijkse kostenpercentage te berekenen, worden de totale kredietkosten voor de consument bepaald, met uitzondering van kosten die consumenten moeten betalen wegens niet-naleving van een in de kredietovereenkomst [...] opgenomen verplichting en de andere kosten dan de aankoopprijs die zij bij het afnemen van goederen of diensten in elk geval moeten betalen, ook indien contant wordt betaald.

De kosten voor het beheer van een rekening waarop zowel betalingen als kredietopnemingen worden geboekt, de kosten voor het gebruik van een betaalmiddel waarmee zowel betalingen als kredietopnemingen kunnen worden verricht en de overige kosten voor betalingsverrichtingen worden in de totale kredietkosten voor de consument meegerekend, tenzij de opening van de rekening facultatief is en de kosten voor de rekening duidelijk en afzonderlijk in de kredietovereenkomst [...] of een andere met de consument gesloten overeenkomst zijn vastgesteld.

3. Bij de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage wordt uitgegaan van de hypothese dat de kredietovereenkomst [...] voor de overeengekomen tijdsduur geldt en dat de kredietgever [...] en de consument hun verplichtingen nakomen binnen de termijnen en op de data die in de kredietovereenkomst [...] zijn bepaald.
4. Bij kredietovereenkomsten [...] waarin clausules zijn opgenomen op grond waarvan een wijziging kan plaatsvinden van de debetrentevoet of van bepaalde kosten die deel uitmaken van het jaarlijkse kostenpercentage, waardoor zij bij de berekening daarvan niet kunnen worden gekwantificeerd, wordt bij de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage uitgegaan van de hypothese dat de rentevoet en de overige kosten vast blijven ten opzichte van het oorspronkelijke niveau en tot de afloop van de kredietovereenkomst [...] van toepassing blijven.
5. Zo nodig **wordt** voor de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage [...] uitgegaan van de in deel II van bijlage IV genoemde aanvullende hypothesen.

Indien de in dit artikel en in deel II van bijlage IV genoemde hypothesen niet voldoende zijn om het jaarlijkse kostenpercentage op uniforme wijze te berekenen of niet meer aangepast zijn aan de commerciële marktsituatie, is de Commissie bevoegd om overeenkomstig artikel 45 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van dit artikel en van deel II van bijlage IV teneinde de noodzakelijk geachte aanvullende hypothesen voor de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage toe te voegen of de bestaande te wijzigen.

Artikel 31

*[...] Maatregelen om rentevoeten, jaarlijkse kostenpercentages [...] en totale kredietkosten voor
[...] consumenten te beperken*

1. [...] **De lidstaten nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat consumenten geen buitensporig hoge rentetarieven, jaarlijkse kostenpercentages voor leningen of totale kredietkosten worden aangerekend.**

[...][...][...][...]HOOFDSTUK X

GEDRAGSREGELS EN VEREISTEN VOOR PERSONEELSLEDEN

Artikel 32

Gedagsregels bij het verlenen van krediet aan consumenten

1. De lidstaten schrijven voor dat de kredietgever [...] **en** de kredietbemiddelaar [...] op loyale, eerlijke, transparante en professionele wijze handelen en de rechten en belangen van de consumenten in acht nemen bij het verrichten van een van de volgende activiteiten:

- a) ontwikkeling van kredietproducten;
- b) kredietverlening, kredietbemiddeling of vereenvoudiging van kredietverlening;
- c) verlening van adviesdiensten op het gebied van krediet;
- d) verlening van nevendiensten aan consumenten;
- e) uitvoering van een kredietovereenkomst [...].

De in de punten [...] b) en c), van de eerste alinea bedoelde activiteiten zijn gebaseerd op informatie over de omstandigheden waarin de consument zich bevindt en elke specifieke eis die de consument heeft meegedeeld, en op redelijke veronderstellingen aangaande de risico's gerelateerd aan de situatie van de consument tijdens de duur van de kredietovereenkomst [...].

De in punt c), van de eerste alinea genoemde activiteit wordt ook gebaseerd op de krachtens artikel 16, lid 3, punt a), vereiste informatie.

- 2. De lidstaten zorgen ervoor dat de manier waarop de kredietgevers hun personeelsleden en kredietbemiddelaars belonen en de manier waarop kredietbemiddelaars hun personeelsleden [...] belonen, de in lid 1 bedoelde verplichting niet in de weg staan.
- 3. De lidstaten zorgen ervoor dat de kredietgevers, wanneer zij het beloningsbeleid voor het voor de beoordeling van kredietwaardigheid verantwoordelijke personeel vaststellen en toepassen, de volgende beginselen naleven op een wijze en in een mate die past bij hun omvang, hun interne organisatie en de aard, de reikwijdte en de complexiteit van hun activiteiten:
  - a) het beloningsbeleid is in overeenstemming met en draagt bij tot een degelijke en effectieve risicobeheersing en zet niet aan tot het nemen van meer risico's dan voor de kredietgever aanvaardbaar is;

- b) het beloningsbeleid is in overeenstemming met de bedrijfsstrategie, de doelstellingen, de waarden en de langetermijnbelangen van de kredietgever, en omvat maatregelen ter voorkoming van belangenconflicten, door met name te bepalen dat de beloning niet afhankelijk is van het aantal of het percentage aanvaarde kredietaanvragen.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat, indien kredietgevers [...] **of** kredietbemiddelaars [...] adviesdiensten verstrekken, de beloningsstructuur niet zodanig is dat ze afdoet aan het vermogen van de betrokken personeelsleden om in het belang van de consument te handelen, en niet afhangt van het behalen van verkoopdoelen. Hiertoe kunnen de lidstaten ook het betalen van commissielonen door de kredietgever aan de kredietbemiddelaar verbieden.
5. De lidstaten kunnen betalingen door een consument aan een kredietgever [...] **of** aan een kredietbemiddelaar [...] die vóór het sluiten van de kredietovereenkomst [...] worden verricht, verbieden of aan beperkingen onderwerpen.

Artikel 33

Kennis- en bekwaamheidsvereisten voor personeelsleden

1. De lidstaten zorgen ervoor dat kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] van hun personeelsleden verlangen dat zij over voldoende kennis en bekwaamheid beschikken voor het opstellen, het aanbieden en het toewijzen van kredietovereenkomsten [...], het uitoefenen van kredietbemiddelingsactiviteiten **en** het verlenen van adviesdiensten [...], en dat zij deze actueel houden. Indien een kredietovereenkomst [...] wordt gesloten die ook een nevendienst omvat, is adequate kennis en bekwaamheid met betrekking tot die nevendienst vereist.
2. De lidstaten stellen minimumvereisten inzake kennis en bekwaamheid vast voor het personeel van kredietgevers [...] **en** van kredietbemiddelaars [...].

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten toezicht houden op de naleving van de in lid 1 bedoelde vereisten, en dat zij bevoegd zijn om het door hen voor de uitoefening van dit toezicht nodig geachte bewijs van kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] te eisen.

HOOFDSTUK XI

FINANCIËLE EDUCATIE EN ONDERSTEUNING VAN CONSUMENTEN IN FINANCIËLE MOEILIKHEDEN

Artikel 34

Financiële educatie

1. De lidstaten bevorderen maatregelen die de educatie van consumenten aangaande het op verantwoordelijke wijze geld lenen en beheren van schulden ondersteunen, en in het bijzonder met betrekking tot consumentenkredietovereenkomsten. [...] **De lidstaten zorgen ervoor dat duidelijke** en algemene informatie over het kredietverleningsproces [...] **wordt** verstrekt aan consumenten om hen te begeleiden, in het bijzonder die welke voor de eerste keer een consumentenkrediet nemen, en met name over digitale instrumenten.

De lidstaten [...] **zorgen ook voor de verspreiding** van informatie met betrekking tot de begeleiding die door consumentenorganisaties en nationale autoriteiten aan consumenten kan worden verleend.

- [...]2. De Commissie beoordeelt en publiceert een verslag over de financiële educatie die consumenten in de lidstaten ter beschikking staat en wijst voorbeelden van beste praktijken aan, die verder ontwikkeld kunnen worden om het financiële bewustzijn van consumenten te verbeteren.

Artikel 35

Achterstallige betalingen en respijmaatregelen

1. De lidstaten schrijven voor dat kredietgevers toereikende beleidsregels en procedures vaststellen zodat zij inspanningen leveren om, in voorkomend geval, een redelijke respijttermijn te stellen alvorens een rechtsvordering in te stellen. Bij dergelijke respijmaatregelen wordt rekening gehouden met, onder andere, de omstandigheden waarin de consument zich bevindt, en zij kunnen onder meer de volgende mogelijkheden behelzen:
  - a) totale of gedeeltelijke herfinanciering van een kredietovereenkomst;
  - b) aanpassing van de bestaande voorwaarden van een kredietovereenkomst, zoals:
    - i) verlenging van de duur van de kredietovereenkomst;
    - ii) wijziging van het soort kredietovereenkomst;
    - iii) uitstel van betaling voor de volledige of een deel van de termijnaflossing gedurende een bepaalde periode;
    - iv) aanpassing van de rentevoet;
    - v) aanbieden van een aflossingsvrije periode;
    - vi) gedeeltelijke aflossing;
    - vii) valutaomrekening;
    - viii) gedeeltelijke kwijtschelding en schuldconsolidatie.
2. De lijst met mogelijke maatregelen in de zin van lid 1, punt b), laat de in de nationale wetgeving opgenomen regels onverlet en houdt niet in dat de lidstaten al die maatregelen moeten opnemen in de nationale wetgeving.

3. De lidstaten kunnen voorschrijven dat de kosten die de kredietgever mag vaststellen en aan de consument mag aanrekenen wegens niet-nakoming, niet hoger zijn dan nodig is om de schade te vergoeden die de kredietgever vanwege de niet-nakoming heeft geleden.
4. De lidstaten kunnen de kredietgever toestaan de consument extra kosten wegens niet-nakoming aan te rekenen. In dat geval stellen de lidstaten een limiet voor deze kosten vast.
5. De lidstaten beletten de partijen bij de kredietovereenkomst niet om uitdrukkelijk overeen te komen dat de terugkeer naar of de overdracht aan de kredietgever van de onder een gelieerde kredietovereenkomst vallende goederen of de opbrengsten van de verkoop van zulke goederen volstaat om het krediet terug te betalen.

Artikel 36

Schuldadviesdiensten

De lidstaten zorgen ervoor dat schuldadviesdiensten beschikbaar worden gesteld aan consumenten **die moeilijkheden ondervinden of kunnen ondervinden bij het nakomen van hun financiële verplichtingen.**

HOOFDSTUK XII

KREDIETGEVERS EN KREDIETBEMIDDELAARS

Artikel 37

Toelating van, registratie van en toezicht op niet-[...]kredietinstellingen en niet-betalingsinstellingen

- 1.** De lidstaten zorgen ervoor dat voor kredietgevers [...] **en** kredietbemiddelaars [...] die [...] **noch** kredietinstellingen zijn in de zin van artikel 4, lid 1, punt 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013, **noch betalingsinstellingen in de zin van artikel 4, punt 4, van Richtlijn (EU) 2015/2366, noch instellingen voor elektronisch geld in de zin van artikel 2, punt 1, van Richtlijn 2009/110/EG**, onderworpen zijn aan een adequate toelatingsprocedure, alsmede aan regelingen voor registratie en toezicht door een onafhankelijke bevoegde autoriteit.

2. De lidstaten kunnen besluiten de in lid 1 bedoelde toelatings- en registratievereisten niet toe te passen op:

- a) leveranciers van goederen of aanbieders van diensten die als kredietbemiddelaar in nevenactiviteit optreden; en/of**
- b) leveranciers van goederen of aanbieders van diensten die als kredietgever in nevenactiviteit optreden en krediet verlenen in de vorm van door hen aangeboden betalingsuitstel voor de aankoop van goederen en diensten, indien het krediet zonder rente of andere kosten wordt verstrekt.**

Artikel 38

Specifieke verplichtingen voor kredietbemiddelaars

De lidstaten schrijven voor dat de kredietbemiddelaar:

- a) in reclame en in voor de consument bestemde documenten de omvang van zijn of haar volmacht vermeldt, en met name of hij of zij exclusief met één of meer kredietgevers dan wel als onafhankelijk bemiddelaar werkt;
- b) in voorkomend geval, het bedrag van de vergoeding die de consument aan de kredietbemiddelaar dient te betalen voor zijn of haar dienstverlening, kenbaar maakt;
- c) voor de sluiting van de kredietovereenkomst met de consument op **een** [...] duurzame drager een overeenkomst sluit over een eventuele vergoeding zoals bedoeld in punt b);
- d) in voorkomend geval, de in punt b) bedoelde vergoeding aan de kredietgever meedeelt, teneinde het jaarlijkse kostenpercentage te kunnen berekenen.

HOOFDSTUK XIII
OVERDRACHT VAN RECHTEN EN GESCHILLENBESLECHTING

Artikel 39

Overdracht van rechten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat, indien de rechten die de kredietgever op grond van een kredietovereenkomst [...] heeft, dan wel de overeenkomst zelf, aan een derde worden overgedragen, de consument jegens de nieuwe houder de excepties en verweermiddelen kan opwerpen die hij tegen de oorspronkelijke kredietgever kon aanvoeren, met inbegrip van schuldvergelijking, mits deze in de betrokken lidstaat is toegestaan.
2. De lidstaten schrijven voor dat de consument door de oorspronkelijke kredietgever [...] moet worden geïnformeerd over de in lid 1 bedoelde overdracht, behalve indien de oorspronkelijke kredietgever, in overleg met de nieuwe houder van de schuldvordering, tegenover de consument het krediet verder beheert.

Artikel 40

Buitengerechtelijke beslechting van geschillen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat consumenten toegang hebben tot adequate en doelmatige procedures voor de buitengerechtelijke beslechting van geschillen tussen consumenten en kredietgevers [...] **of** kredietbemiddelaars [...] betreffende [...] **kredietovereenkomsten** die conform deze richtlijn zijn vastgesteld. Daartoe kan indien nodig een beroep worden gedaan op bestaande instanties. Deze buitengerechtelijke procedures voor geschillenbeslechting en de instanties die deze aanbieden, moeten voldoen aan de kwaliteitsvereisten van Richtlijn 2013/11/EU.

2. De lidstaten sporen de instanties die de in lid 1 bedoelde beslechting van geschillen uitvoeren, ertoe aan samen te werken om grensoverschrijdende geschillen over kredietovereenkomsten [...] op te lossen.

HOOFDSTUK XIV

BEVOEGDE AUTORITEITEN

Artikel 41

Bevoegde autoriteiten

1. De lidstaten wijzen de bevoegde nationale autoriteiten aan die gemachtigd zijn te zorgen voor de toepassing en handhaving van deze richtlijn ("bevoegde autoriteiten") en zien erop toe dat zij over de nodige onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden en toereikende middelen beschikken voor de efficiënte en effectieve uitoefening van hun taken.

De bevoegde autoriteiten zijn hetzij overheidsinstanties, hetzij bij nationaal recht of door overheidsinstanties erkende instanties die bij nationale wetgeving uitdrukkelijk daartoe zijn gemachtigd. Zij zijn geen kredietgevers [...] **of** kredietbemiddelaars [...].

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten, alle personen die werkzaam zijn of zijn geweest voor de bevoegde autoriteiten, alsmede accountants en deskundigen die in opdracht van de bevoegde autoriteiten handelen, aan het beroepsgeheim gebonden zijn. De vertrouwelijke gegevens waarvan deze personen beroepshalve kennis krijgen, mogen aan geen enkele persoon of autoriteit bekend worden gemaakt, behalve in samengevatte of samengevoegde vorm, [...] **onverminderd de gevallen die onder het strafrecht of deze richtlijn vallen. Dit belet de bevoegde autoriteiten evenwel niet vertrouwelijke gegevens uit te wisselen of door te geven in overeenstemming met het nationaal recht en het Unierecht.**

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten één van de volgende instanties zijn, of allebei:
  - a) bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad²²;
  - [...]b) andere autoriteiten dan de in punt a) bedoelde bevoegde autoriteiten, op voorwaarde dat die autoriteiten krachtens nationale wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen met de in punt a) bedoelde bevoegde autoriteiten moeten samenwerken indien dat noodzakelijk is voor de uitoefening van hun taken in het kader van deze richtlijn.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat de als bevoegde autoriteiten aangewezen instanties die de toepassing en de handhaving van deze richtlijn waarborgen, voldoen aan de criteria als bedoeld in artikel 5 van Verordening (EU) 2017/2394.
5. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten en wijzigingen daarin, en, indien er zich meer dan één bevoegde autoriteit op hun grondgebied bevindt, vermelden zij daarbij de eventuele taakverdeling tussen die verschillende bevoegde autoriteiten. De eerste kennisgeving wordt zo snel mogelijk gedaan en ten laatste twee jaar vanaf de datum waarop de richtlijn in werking treedt.
6. De bevoegde autoriteiten oefenen hun bevoegdheden uit in overeenstemming met hun nationale wetgeving:
  - a) rechtstreeks op eigen gezag of onder toezicht van de gerechtelijke autoriteiten; of

---

²² Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie, PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

- b) door een verzoek in te dienen bij de rechtbanken die bevoegd zijn de vereiste beslissing te geven, en, in voorkomend geval, door beroep aan te tekenen ingeval het verzoek om het geven van de vereiste beslissing wordt afgewezen.
7. Indien meer dan één autoriteit op hun grondgebied bevoegd is, zorgen de lidstaten ervoor dat hun respectieve taken duidelijk worden omschreven en dat deze autoriteiten nauw met elkaar samenwerken zodat zij zich gedegen van hun respectieve taken kunnen kwijten.
8. De Commissie maakt ten minste eenmaal per jaar de lijst van de bevoegde autoriteiten bekend in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en werkt deze lijst op haar website voortdurend bij.

HOOFDSTUK XV

SLOTBEPALINGEN

Artikel 42

Mate van harmonisatie

1. In zoverre deze richtlijn geharmoniseerde bepalingen bevat, mogen de lidstaten geen bepalingen handhaven of invoeren in hun nationale wetgeving die afwijken van die welke in deze richtlijn zijn vastgesteld, tenzij anders bepaald in deze richtlijn.
2. **In afwachting van verdere harmonisatie geldt dat, indien** een lidstaat gebruikmaakt van de regelgevingsopties als bedoeld in artikel 2, leden 5, 6 en **6a**, artikel 8, lid 1, [...] **artikel 14, leden 2, 3, en 4, artikel 16, lid 4, artikel 18, lid 9,** [...] artikel 26, **leden 2 en 6,** [...] artikel 29, lid 4, **artikel 32, lid 5, artikel 35, leden 3 en 4, en artikel 37, lid 2,** deze lidstaat de Commissie hiervan **onverwijld** [...] **in kennis stelt**, alsook van eventuele latere wijzigingen. **De Commissie stelt deze informatie beschikbaar voor het publiek via een website of op een andere gemakkelijk toegankelijke wijze.** De lidstaten nemen ook passende maatregelen om deze informatie te verspreiden onder nationale kredietgevers, kredietbemiddelaars, [...] en consumenten.

Artikel 43

Dwingend karakter van deze richtlijn

1. De lidstaten zorgen ervoor voor dat de consument geen afstand kan doen van de rechten die hem of haar worden toegekend krachtens de nationale maatregelen tot omzetting van deze richtlijn.
2. De lidstaten zorgen ervoor voor dat de bepalingen die zijn vastgesteld tot omzetting van deze richtlijn, niet kunnen worden omzeild door de wijze waarop overeenkomsten worden geformuleerd.

[...]Artikel 44

Sancties

1. De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die gelden voor inbreuken op de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, en nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze sancties worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op *[PB: gelieve de datum in te vullen - zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken]* van deze voorschriften en maatregelen in kennis en delen haar onverwijld alle latere wijzigingen daarvan mee.
2. [...]

3. De lidstaten bepalen dat de bevoegde autoriteit iedere administratieve sanctie wegens schending van de uit hoofde van deze richtlijn vastgestelde bepalingen openbaar kan maken, tenzij dit ernstig gevaar zou opleveren voor de financiële markten of de betrokken partijen onevenredig zou schaden.

Artikel 45

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
2. De in artikel 30, lid 5, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar met ingang van xx xx xxxx. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.
3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 30, lid 5, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het besluit wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.
4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.
5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.

6. Een overeenkomstig artikel 30, lid 5, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van drie maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Artikel 46

Evaluatie en toezicht

1. Om de vijf jaar, en voor het eerst vijf jaar na de datum van toepassing, evalueert de Commissie deze richtlijn. Tijdens de evaluatie worden de in artikel 2, lid 2, punt c), en in deel II van bijlage IV vastgestelde drempels beoordeeld, evenals de percentages die voor de berekening van de vergoeding bij vervroegde aflossing als bedoeld in artikel 29 worden gebruikt, in het licht van de economische ontwikkelingen in de Unie en de situatie op de betrokken markt.
2. De Commissie houdt **meer bepaald** ook toezicht op de gevolgen van het bestaan van de in artikel 42 bedoelde regelgevingsopties betreffende **de werking van** de interne markt en de consumenten.
3. De Commissie deelt de resultaten van de in de leden 1 en 2 bedoelde evaluatie en beoordeling mee aan het Europees Parlement en de Raad, eventueel samen met een wetgevingsvoorstel.

Artikel 47

Intrekking en overgangsbepalingen

Richtlijn 2008/48/EG wordt met ingang van [*PB: gelieve de datum in te vullen: zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken*] ingetrokken [...] ²³[...].

Richtlijn 2008/48/EG blijft ook van toepassing op kredietovereenkomsten die bestaan op [*PB: gelieve de datum in te vullen: zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken*] tot [*de beëindiging ervan*].

De artikelen 23 en 24, artikel 25, lid 1, tweede zin, artikel 25, lid 2, en de artikelen 28 en 39 van deze richtlijn zijn echter van toepassing op alle kredietovereenkomsten met onbepaalde looptijd die bestaan op [*PB: gelieve de datum in te vullen: zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken*].

Verwijzingen naar de ingetrokken richtlijn gelden als verwijzingen naar deze richtlijn en worden gelezen volgens de concordantietabel in bijlage V.

---

²³ [...]

Artikel 48

Omzetting

1. De lidstaten dienen vóór [*PB: gelieve de datum in te vullen: 24 maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken*] de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van deze bepalingen onverwijld mee. Zij passen deze bepalingen toe vanaf [*PB: gelieve de datum in te vullen: zes maanden nadat de omzettingstermijn is verstreken*].

[...]

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 49

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgend op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 50
Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE I

EUROPESE STANDAARDINFORMATIE INZAKE CONSUMENTENKREDIET

1. Belangrijkste informatie over het krediet

[Een deel van de onderstaande tekst is verplaatst van bijlage II naar bijlage I en bevat wijzigingen]

Het totale kredietbedrag <i>Dit betekent het plafond of de totale bedragen die ter beschikking worden gesteld overeenkomstig de kredietovereenkomst [...].</i>	
De duur van de kredietovereenkomst [...]	
<u>Jaarlijks kostenpercentage (JKP) en het totaal door u te betalen bedrag</u> <i>Het JKP is gelijk aan de totale kosten, uitgedrukt als jaarlijks percentage van het totale kredietbedrag. Aan de hand van het JKP kunt u verschillende aanbiedingen onderling beter vergelijken.</i> <u>Het totaal door u te betalen bedrag is het bedrag van het geleende kapitaal, vermeerderd met de rente en eventuele kosten in verband met uw krediet.</u>	[...] <u>[Som van het totale kredietbedrag en de totale kredietkosten]</u>
Indien van toepassing Het krediet wordt verleend in de vorm van uitstel van betaling voor een goed of dienst of wordt gekoppeld aan de levering van een bepaald goed of het aanbieden van een dienst Naam van het goed/de dienst Contante prijs	
<u>Termijnen en, in voorkomend geval, de volgorde waarin de termijnen worden toegerekend</u>	<u>U dient het volgende te betalen:</u> <u>[Het bedrag, het aantal en de periodiciteit van de door de consument te verrichten betalingen]</u> <u>Rente en/of kosten zijn als volgt te betalen:</u>
Kosten van laattijdige betalingen	Bij betalingsachterstand wordt u [...] (toepasselijke rente en regeling voor de

<i>Wanbetaling kan ernstige gevolgen voor u hebben (bijvoorbeeld gedwongen verkoop) en het u moeilijker maken om in de toekomst krediet te verkrijgen.</i>	aanpassing ervan en, in voorkomend geval, van de kosten van niet-nakoming)] aangerekend.
<u>Het al dan niet bestaan van een herroepingsrecht</u>	<u>[Ja/Nee]</u> <u>U hebt het recht de kredietovereenkomst binnen een periode van 14 kalenderdagen te herroepen.</u>
<u>Indien van toepassing – Uitoefening van het herroepingsrecht</u>	<u>[Praktische instructies voor de uitoefening van het herroepingsrecht, onder andere naar welk adres de kennisgeving van de uitoefening van het herroepingsrecht moet worden gezonden en de gevolgen van niet-uitoefening van het herroepingsrecht]</u>

[...] Identiteit en contactgegevens van de kredietgever of [...] kredietbemiddelaar [...] [...]

Indien van toepassing	
Kredietgever	[Identiteit]
Adres Telefoonnummer E-mailadres [...] * Website (*)	[Geografisch adres voor gebruik door de consument]
Indien van toepassing	
Kredietbemiddelaar	[Identiteit]
Adres Telefoonnummer E-mailadres [...] * Website (*)	[Geografisch adres voor gebruik door de consument]
Indien van toepassing	
[...]	[...]

[...][...][...][...] * [...] *	[...]
(*) Deze informatie is facultatief.	

Telkens als "indien van toepassing" is vermeld, moet de kredietgever [...] het vak invullen indien de informatie relevant is voor het kredietproduct, of de informatie of het hele vak schrappen indien de informatie niet relevant is voor het soort krediet in kwestie.

De aanwijzingen tussen vierkante haken zijn bedoeld voor de kredietgever [...] en dienen te worden vervangen door de desbetreffende gegevens.

[...] **De bovengenoemde informatie** moet op [...] de eerste pagina van het formulier [...] "Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet" staan, **opvallend** en duidelijk leesbaar zijn, en zo aangepast zijn dat [...] zij rekening houdt met de technische beperkingen van de media waarop [...] zij verschijnt.

2. Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van het kredietproduct (naast de informatie op de eerste pagina)

Het soort krediet	
[...]/[...]	
De voorwaarden voor kredietopneming <i>Bedoeld worden het tijdstip en de wijze waarop u het geld zal ontvangen.</i>	
[...]	
[...]	[...]/[...]/[...]
[...]/[...]	[...]
[...][...][...][...]	

Indien van toepassing Gevraagde zekerheden <i>Beschrijving van de door u in verband met de kredietovereenkomst te verstrekken zekerheden.</i>	[Soort zekerheden]
Indien van toepassing Betalingen geven geen aanleiding tot directe aflossing van het kapitaal.	
Indien van toepassing De prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde besluitvorming.	

3. Kosten van het krediet (naast de informatie op de eerste pagina)

De debetrentevoet of, indien van toepassing, verschillende debetrentevoeten die van toepassing zijn op de kredietovereenkomst [...] <u>De voorwaarden die de toepassing regelen van de rentevoet of van elke rentevoet indien verschillende rentevoeten gelden in verschillende omstandigheden en, voor zover beschikbaar, alle indices of referentierentevoeten die betrekking hebben op elke aanvankelijke debetrentevoet, en de termijnen, de voorwaarden en de procedures voor wijziging van elke debetrentevoet</u>	[% — vast, of — variabel (met de index of referentierentevoet die betrekking heeft op de aanvankelijke debetrentevoet), termijnen]
[...]/.../[...] <u>Een representatief voorbeeld ter illustratie van het jaarlijkse kostenpercentage (JKP) en het totale door de consument te betalen bedrag, met vermelding van alle voor de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage gebruikte hypothesen</u>	[[...] Een representatief voorbeeld/.../]

Is het, met het oog op het verkrijgen van het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, verplicht om — een verzekering ter waarborging van het krediet af te nemen; of — een andere overeenkomst voor nevendiensten te sluiten? <i>Indien de kosten van deze diensten de kredietgever [...] niet bekend zijn, worden zij niet in het JKP opgenomen.</i>	Ja/nee [zo ja, soort verzekering aangeven] Ja/nee [zo ja, soort nevendienst aangeven]
Daaraan verbonden kosten	
Indien van toepassing Het aanhouden van een of meer rekeningen is vereist voor de boeking van zowel betalingen als kredietopnemingen	
Indien van toepassing Bedrag van de kosten voor het gebruik van een specifiek betaalmiddel (bijvoorbeeld een kredietkaart)	
Indien van toepassing Eventuele andere kosten die voortvloeien uit de kredietovereenkomst [...]	
Indien van toepassing Voorwaarden waaronder de hierboven genoemde aan de kredietovereenkomst [...] verbonden kosten voor wijziging vatbaar zijn	
Indien van toepassing Verplichting tot betaling van notariskosten	
[...][...]	[...]

4. Overige juridische aspecten die van belang zijn

[...][...]	
Recht op vervroegde aflossing <i>U hebt te allen tijde het recht het krediet volledig of gedeeltelijk vervroegd af te lossen.</i>	
Indien van toepassing De kredietgever heeft het recht op een vergoeding bij vervroegde aflossing.	[Bepaling van de vergoeding (berekenningsmethode) overeenkomstig de uitvoeringsbepalingen van artikel 29 van Richtlijn]
Raadpleging van een gegevensbank <i>De kredietgever [...] dient u onverwijld en zonder kosten in kennis te stellen van het resultaat van een raadpleging van een gegevensbestand, indien een kredietaanvraag op basis van dergelijke raadpleging is verworpen. Het voorgaande is niet van toepassing indien het verstrekken van dergelijke informatie op grond van Unierecht verboden is of indruist tegen de doelstellingen van de openbare orde of de openbare veiligheid.</i>	
Recht op een ontwerp kredietovereenkomst [...] <i>U hebt het recht om op verzoek kosteloos een exemplaar van de ontwerp kredietovereenkomst [...] te verkrijgen. Deze bepaling is niet van toepassing indien de kredietgever [...] ten tijde van het verzoek niet voornemens is de kredietovereenkomst met u aan te gaan.</i>	

Indien van toepassing De periode gedurende welke de kredietgever [...] door de precontractuele informatie is gebonden.	Die informatie is geldig van ... tot en met ...
Betreffende beroepsprocedures <i>U hebt het recht een buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedure in te leiden</i>	[de voor de consument openstaande buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedure en hoe hij of zij die procedures kan inleiden]

Indien van toepassing

5. Aanvullende gegevens in geval van de verkoop op afstand van financiële diensten

a) Betreffende de kredietgever [...]	
Indien van toepassing Vertegenwoordiger van de kredietgever [...] in de lidstaat waar u woont Adres Telefoonnummer E-mailadres [...] * Website (*)	[Identiteit] [Geografisch adres voor gebruik door de consument]
Indien van toepassing Registratie	[Het handelsregister waarin de kredietgever [...] staat ingeschreven en zijn inschrijvingsnummer of een soortgelijke wijze van identificatie in dat register]
Indien van toepassing De toezichhoudende autoriteit	
b) Betreffende de kredietovereenkomst [...]	
[...]/[...]	[...]

Indien van toepassing Het recht dat door de kredietgever [...] wordt gebruikt als grondslag voor de totstandbrenging van betrekkingen met u voorafgaand aan het sluiten van de kredietovereenkomst	
Indien van toepassing Clausule inzake het op de kredietovereenkomst van toepassing zijnde recht en/of de bevoegde rechter	[Desbetreffende clausule hier op te nemen]
Indien van toepassing Taalregeling	Informatie en contractvoorwaarden worden verstrekt in het [bepaalde taal]. Indien u hiermee instemt, zullen wij voor de duur van de kredietovereenkomst [...] communiceren in het [bepaalde taal/talen].
c) Betreffende beroepsprocedures	
Inleiden van buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedures	[de voor de consument die partij is bij de overeenkomst op afstand openstaande buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedure en hoe hij of zij die procedures kan inleiden]
(*) Deze informatie is facultatief voor de kredietgever [...].	

BIJLAGE II

[...]*[De tekst is verplaatst naar bijlage I en is gewijzigd]*

BIJLAGE III

EUROPESE CONSUMENTENKREDIETINFORMATIE

Consumentenkrediet aangeboden door bepaalde kredietorganisaties (artikel 2, lid 5, van Richtlijn...)

Schuldverschikking

1. Belangrijkste informatie over het kredietproduct

<u>Het totale kredietbedrag</u> <i><u>Dit betekent het plafond of de totale bedragen die ter beschikking worden gesteld overeenkomstig de kredietovereenkomst.</u></i>	
<u>De duur van de kredietovereenkomst</u>	
<u>Indien van toepassing</u> <u>Het jaarlijkse kostenpercentage (JKP) en het totaal door u te betalen bedrag</u> <i><u>Het JKP is gelijk aan de totale kosten, uitgedrukt als jaarlijks percentage van het totale kredietbedrag. Aan de hand van het JKP kunt u verschillende aanbiedingen onderling beter vergelijken.</u></i> <i><u>Het totaal door u te betalen bedrag is het bedrag van het geleende kapitaal, vermeerderd met de rente en eventuele kosten in verband met uw krediet.</u></i>	<u>[Som van het totale kredietbedrag en de totale kredietkosten]</u>
<u>Indien van toepassing</u> <u>Het krediet wordt verleend in de vorm van uitstel van betaling voor een goed of dienst of wordt gekoppeld aan de levering van een bepaald goed of het aanbieden van een dienst</u> <u>Naam van het goed/de dienst</u> <u>Contante prijs</u>	
<u>Termijnen en, in voorkomend geval, de volgorde waarin de termijnen worden toegerekend</u>	<u>U dient het volgende te betalen:</u> <i><u>[Representatief voorbeeld van een tabel met aflossingstermijnen, inclusief het bedrag, het aantal en de periodiciteit van de door de consument te verrichten betalingen]</u></i>

<u>Kosten van laattijdige betalingen</u> <u>Wanbetaling kan ernstige gevolgen voor u hebben (bijvoorbeeld gedwongen verkoop) en het u moeilijker maken om in de toekomst krediet te verkrijgen.</u>	<u>Bij betalingsachterstand wordt u [... (toepasselijke rente en regeling voor de aanpassing ervan en, in voorkomend geval, van de kosten van niet-nakoming)] aangerekend.</u>

[...] Identiteit en contactgegevens van de kredietgever of kredietbemiddelaar

Kredietgever	[Identiteit]
Adres Telefoonnummer E-mailadres [...] * Website (*)	[Geografisch adres voor gebruik door de consument]
Indien van toepassing	
Kredietbemiddelaar	[Identiteit]
Adres Telefoonnummer E-mailadres [...] * Website (*)	[Geografisch adres voor gebruik door de consument]
(*) Deze informatie is facultatief.	

Telkens als "indien van toepassing" is vermeld, moet de kredietgever het vak invullen indien de informatie relevant is voor het kredietproduct, of de informatie of het hele vak schrappen indien de informatie niet relevant is voor het soort krediet in kwestie.

De aanwijzingen tussen vierkante haken zijn bedoeld voor de kredietgever en dienen te worden vervangen door de desbetreffende gegevens.

De bovengenoemde informatie moet op de eerste pagina van het formulier "Europese consumentenkredietinformatie" staan, opvallend en duidelijk leesbaar zijn, en zo aangepast zijn dat zij rekening houdt met de technische beperkingen van de media waarop zij verschijnt.

2. Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van het kredietproduct (naast de informatie op de eerste pagina)

Het soort krediet	
[...][...]	
[...]	
Indien van toepassing U kunt te allen tijde verzocht worden het kredietbedrag volledig terug te betalen.	
Indien van toepassing De prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde besluitvorming.	

3. **Kosten van het krediet (naast de informatie op de eerste pagina)**

De debetrentevoet of, indien van toepassing, de verschillende debetrentevoeten die voor de kredietovereenkomst gelden <u>De voorwaarden die de toepassing regelen van de rentevoet of van elke rentevoet indien verschillende rentevoeten gelden in verschillende omstandigheden en, voor zover beschikbaar, alle indices of referentierentevoeten die betrekking hebben op elke aanvankelijke debetrentevoet, en de termijnen, de voorwaarden en de procedures voor wijziging daarvan</u>	[% vast, of variabel (met de index of referentierentevoet die betrekking heeft op de aanvankelijke debetrentevoet)],
<u>Een representatief voorbeeld ter illustratie van het jaarlijkse kostenpercentage (JKP), met vermelding van alle voor de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage gebruikte hypothesen[...][...][...]</u>	[[...]Een representatief voorbeeld [...]]
Indien van toepassing Kosten Indien van toepassing De voorwaarden waaronder deze kosten kunnen worden gewijzigd	[De vanaf het sluiten van de kredietovereenkomst in rekening te brengen kosten]
[...]	[...]

4. Overige juridische aspecten die van belang zijn

Beëindiging van de kredietovereenkomst	[De voorwaarden en de procedure voor beëindiging van de kredietovereenkomst]
Raadpleging van een gegevensbank <i>De kredietgever dient u onverwijld en zonder kosten in kennis te stellen van het resultaat van een raadpleging van een gegevensbestand, indien een kredietaanvraag op basis van dergelijke raadpleging is verworpen. Het voorgaande is niet van toepassing indien het verstrekken van dergelijke informatie op grond van Unierecht verboden is of indruist tegen de doelstellingen van de openbare orde of de openbare veiligheid.</i>	
Indien van toepassing	
De periode gedurende welke de kredietgever door de precontractuele informatie is gebonden.	Die informatie is geldig van ... tot en met ...

Indien van toepassing

5. Aanvullende informatie

[...]	[...][...]
[...]	
Recht op vervroegde aflossing <i>U hebt te allen tijde het recht het krediet volledig of gedeeltelijk vervroegd af te lossen.</i> Indien van toepassing De kredietgever heeft het recht op een vergoeding bij vervroegde aflossing.	[Bepaling van de vergoeding (berekeningsmethode) overeenkomstig de uitvoeringsbepalingen van artikel 16 van Richtlijn 2008/48/EG]

Betreffende beroepsprocedures <i>U hebt het recht een buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedure in te leiden</i>	[de voor de consument openstaande buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedure en hoe hij of zij die procedures kan inleiden]

Indien van toepassing

6. Te verstrekken aanvullende gegevens in geval van de verkoop op afstand van financiële diensten

a) Betreffende de kredietgever	
Indien van toepassing	
Vertegenwoordiger van de kredietgever in de lidstaat waar de consument woont	[Identiteit]
Adres	[Geografisch adres voor gebruik door de consument]
Telefoonnummer	
E-mailadres	
[...] *	
Website (*)	
Indien van toepassing	
Registratie	[Het handelsregister waarin de kredietgever staat ingeschreven en zijn inschrijvingsnummer of een soortgelijke wijze van identificatie in dat register]
Indien van toepassing	
De toezichthoudende autoriteit	

b) Betreffende de kredietovereenkomst	
[...]/.../[...][...]	[...]
Indien van toepassing Het recht dat door de kredietgever wordt gebruikt als grondslag voor de totstandbrenging van betrekkingen met u voorafgaand aan het sluiten van de kredietovereenkomst	
Indien van toepassing Clausule inzake het op de kredietovereenkomst van toepassing zijnde recht en/of de bevoegde rechter	[Desbetreffende clausule hier op te nemen]
Indien van toepassing Taalregeling	Informatie en contractvoorwaarden worden verstrekt in het [bepaalde taal]. Indien u hiermee instemt, zullen wij voor de duur van de kredietovereenkomst communiceren in het [bepaalde taal/talen].
c) Betreffende beroepsprocedures Inleiden van buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedures	[de voor de consument die partij is bij de overeenkomst op afstand openstaande buitengerechtelijke klachten- en beroepsprocedure en hoe hij of zij die procedures kan inleiden]
(*) Deze informatie is voor de kredietgever facultatief.	

BIJLAGE IV

I. De basisvergelijking die de gelijkwaardigheid van de kredietopnemingen enerzijds en de aflossingen en kosten anderzijds weergeeft.

De basisvergelijking ter bepaling van het jaarlijkse kostenpercentage (JKP) geeft op jaarbasis de gelijkheid weer tussen de som van de geactualiseerde waarden van de kredietopnemingen enerzijds, en de som van de geactualiseerde waarden van de aflossingen en betalingen van kosten anderzijds:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-S_l}$$

waarin:

— X	het JKP is;
— m	het volgnummer van de laatste kredietopneming is;
— k	het volgnummer van een kredietopneming is, waarbij $1 \leq k \leq m$;
— C_k	het bedrag van kredietopneming nummer k is;
— t_k	het tijdsinterval is, uitgedrukt in jaren en fracties van een jaar, tussen de datum van de eerste kredietopneming en de datum van elke latere kredietopneming, waarbij $t_1 = 0$;
— m'	het volgnummer van de laatste aflossing of betaling is;
— l	het volgnummer van een aflossing of betaling is;

l)	het bedrag van een aflossing of betaling is;
— s ₁	het tijdsinterval is, uitgedrukt in jaren en fracties van een jaar, tussen de datum van de eerste kredietopneming en de datum van elke aflossing of betaling.

Opmerkingen

- a) De door beide partijen op diverse tijdstippen betaalde bedragen zijn niet noodzakelijk gelijk en worden niet noodzakelijk met gelijke tijdsintervallen betaald.
- b) De aanvangsdatum is die van de eerste kredietopneming.
- c) Het verschil tussen de data die bij de berekeningsmethoden worden gebruikt, worden uitgedrukt in jaren of fracties van een jaar. Een jaar wordt geacht 365 dagen (voor schrikkeljaren 366 dagen), 52 weken of twaalf gelijke maanden te tellen. Een maand wordt geacht 30,41666 dagen te tellen (d.w.z. 365/12), zowel voor gewone jaren als voor schrikkeljaren.

Indien het bij de berekening gebruikte **verschil** niet in gehele weken, maanden of jaren kan worden uitgedrukt, dient het te worden uitgedrukt in gehele weken, maanden of jaren in combinatie met een aantal dagen. In het geval van dagen:

- i) wordt elke dag geteld, ook weekend- en feestdagen;
- ii) wordt er teruggeteld in gelijke perioden en vervolgens dagen tot de datum van de eerste opneming;
- iii) wordt de lengte van de periode in dagen verkregen door de eerste dag niet en de laatste dag wel mee te tellen, waarna de periode in jaren wordt uitgedrukt door het verkregen aantal te delen door het aantal dagen (365 of 366) van het gehele jaar, waarbij wordt teruggeteld van de laatste dag tot dezelfde dag van het voorgaande jaar.

- d) De uitkomst van de berekening wordt ten minste tot op de eerste decimaal weergegeven. Als de volgende decimaal groter is dan of gelijk is aan 5, wordt de eerste decimaal met 1 vermeerderd.
- e) De vergelijking kan met slechts één sommatie worden herschreven aan de hand van het begrip flux (A_k). De flux is positief of negatief, d.w.z. wordt gedurende de perioden 1 tot en met n respectievelijk betaald of ontvangen, en wordt uitgedrukt in jaren:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

waarbij S het saldo van de geactualiseerde flux is. Indien het doel is de flux gelijkwaardig te houden, is de waarde nul.

II. De **aanvullende hypothesen** voor het berekenen van het JKP zijn als volgt:

- a) Indien de consument op grond van een kredietovereenkomst [...] vrij kan kiezen hoeveel krediet hij **of zij** opneemt, wordt verondersteld dat het totale kredietbedrag onmiddellijk volledig wordt opgenomen.
- b) Indien de consument op grond van een kredietovereenkomst [...] vrij kan kiezen hoeveel krediet hij **of zij** opneemt, maar bij de verschillende wijzen van kredietopneming een beperking **krijgt opgelegd** [...] met betrekking tot het **kredietbedrag** en de termijn, wordt verondersteld dat het kredietbedrag op de vroegste datum waarin de kredietovereenkomst [...] voorziet, overeenkomstig deze opnemingsbeperkingen wordt opgenomen.
- c) Indien een kredietovereenkomst [...] verschillende mogelijkheden van kredietopneming met verschillende kosten of debetrentevoeten biedt, wordt verondersteld dat het totale kredietbedrag tegen de hoogste kosten en debetrentevoet wordt opgenomen, toegepast op het meest gebruikelijke mechanisme voor kredietopneming waarvan in het kader van dat soort kredietovereenkomst [...] wordt gebruikgemaakt.

- d) In het geval van een geoorloofde debetstand op een rekening wordt verondersteld dat het totale kredietbedrag volledig en voor de volledige duur van de kredietovereenkomst wordt opgenomen. Indien de duur van de geoorloofde debetstand onbekend is, wordt bij de berekening van het JKP uitgegaan van de hypothese dat de duur van het krediet drie maanden bedraagt.
- e) In geval van een andere kredietovereenkomst [...] met onbepaalde looptijd dan een geoorloofde debetstand op een rekening, wordt aangenomen dat:
- i) het krediet vanaf de datum van de eerste kredietopneming voor een periode van één jaar wordt verleend en dat de laatste betaling door de consument het saldo van het kapitaal, de rente en de eventuele overige kosten dekt;
  - ii) het kapitaal vanaf één maand na de datum van de eerste kredietopneming door de consument in gelijke maandelijksse termijnen wordt terugbetaald. In gevallen waarin het kapitaal binnen elke betalingstermijn uitsluitend volledig in één betaling moet worden terugbetaald, worden achtereenvolgende kredietopnemingen en terugbetalingen van het gehele kapitaal door de consument geacht over de periode van één jaar plaats te vinden. Rente en overige kosten worden overeenkomstig deze kredietopnemingen en terugbetalingen van kapitaal toegepast zoals vastgesteld in de kredietovereenkomst [...].
- In dit punt wordt onder een kredietovereenkomst [...] met onbepaalde looptijd een doorlopende kredietovereenkomst [...] verstaan, met inbegrip van een krediet dat binnen of na een bepaalde periode volledig moet worden terugbetaald, maar vervolgens, na terugbetaling, weer beschikbaar is om te worden opgenomen.
- f) In geval van andere kredietovereenkomsten [...] dan een geoorloofde debetstand op een rekening en een kredietovereenkomst [...] met onbepaalde looptijd zoals bedoeld in de hypothesen in de punten d) en e):

i) indien de datum of het bedrag van een door de consument te verrichten terugbetaling van kapitaal niet kan worden vastgesteld, wordt de terugbetaling geacht te zijn verricht op de vroegste datum en met het laagste bedrag waarin de kredietovereenkomst [...]

voorziet;

ii) indien het interval tussen de datum van de eerste opneming en de datum van de eerste door de consument te betalen aflossing niet kan worden vastgesteld, wordt het geacht het kortste interval te zijn.

g) Wanneer de datum of het bedrag van een door de consument te verrichten betaling op basis van de kredietovereenkomst [...], op basis van de hypothesen in de punten d), e) of f) niet kan worden vastgesteld, wordt de betaling geacht te zijn verricht overeenkomstig de data en voorwaarden van de kredietgever [...] en, indien deze data en voorwaarden onbekend zijn:

i) wordt de rente samen met de terugbetalingen van kapitaal betaald;

ii) worden in één bedrag uitgedrukte niet-rentekosten betaald op de datum waarop de kredietovereenkomst [...] wordt gesloten;

iii) worden in verschillende betalingen uitgedrukte niet-rentekosten in periodieke termijnen betaald, te beginnen op de datum van de eerste terugbetaling van kapitaal, en indien het bedrag van dergelijke betalingen onbekend is, worden deze geacht gelijke bedragen te zijn;

iv) dekt de laatste betaling het saldo van het kapitaal, de rente en eventuele overige kosten.

h) Indien het plafond dat van toepassing is op het krediet nog niet is overeengekomen, wordt het geacht 1 500 EUR te zijn.

- i) Indien voor een beperkte termijn of een beperkt bedrag verschillende debetrentevoeten en kosten worden aangeboden, worden de hoogste rentevoet en de hoogste kosten geacht de debetrentevoet en de kosten voor de gehele duur van de kredietovereenkomst [...] te zijn.
- j) Met betrekking tot consumentenkredietovereenkomsten [...] waarvoor een vaste debetrentevoet voor de eerste periode is overeengekomen en waarvoor aan het eind van deze periode een nieuwe debetrentevoet wordt vastgesteld die vervolgens periodiek wordt aangepast volgens een overeengekomen indicator, wordt bij de berekening van het JKP uitgegaan van de hypothese dat vanaf het eind van de periode met vaste debetrentevoet de debetrentevoet dezelfde is als op het ogenblik van de berekening van het JKP, gebaseerd op de waarde van de overeengekomen indicator op dat moment.

BIJLAGE V

CONCORDANTIETABEL

Richtlijn 2008/48/EG	Deze richtlijn
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, lid 1	Artikel 2, lid 1, eerste alinea
—	Artikel 2, lid 1, tweede alinea
Artikel 2, lid 2, punten a), b) en c)	Artikel 2, lid 2, punten a), b) en c)
Artikel 2, lid 2, punten d), e) en f)	—
Artikel 2, lid 2, punten g) tot en met l)	Artikel 2, lid 2, punten d) tot en met i)
Artikel 2, lid 2 bis	Artikel 2, lid 3
Artikel 2, lid 3	—
Artikel 2, leden 4, 5 en 6	Artikel 2, leden 4, 5 en 6
Artikel 3, punten a), b) en c)	Artikel 3, punten 1, 2 en 3
—	Artikel 3, punten 4 en 5
Artikel 3, punten d), e) en f)	Artikel 3, punten 13, 20 en 21
Artikel 3, punten g) tot en met m)	Artikel 3, punten 6 tot en met 12
Artikel 3, punt n)	Artikel 3, punt 22
—	Artikel 3, punten 14 tot en met 19 en punten 23 tot en met 29
—	Artikel 5

—	Artikel 6
—	Artikel 7
Artikel 4	Artikel 8
---	Artikel 9
Artikel 5, lid 1, eerste alinea	Artikel 10, lid 1, eerste alinea
—	Artikel 10, lid 1, tweede alinea
Artikel 5, lid 1, tweede alinea, punten a) tot en met f)	Artikel 10, lid 3, eerste alinea, punten a) tot en met f)
Artikel 5, lid 1, tweede alinea, punt g), eerste zin en derde zin	Artikel 10, lid 3, eerste alinea, punten g) en h)
Artikel 5, lid 1, tweede alinea, punt g), tweede zin	Artikel 10, lid 3, tweede alinea
Artikel 5, lid 1, tweede alinea, punten h) tot en met s)	Artikel 10, lid 3, eerste alinea, punten i) tot en met s) en punt u)
—	Artikel 10, lid 3, eerste alinea, punten t) en v)
Artikel 5, lid 1, derde alinea	Artikel 10, lid 3, derde alinea
Artikel 5, lid 1, vierde alinea	Artikel 10, lid 5, tweede alinea
Artikel 5, lid 2	Artikel 10, lid 6
Artikel 5, lid 3	Artikel 10, lid 7
Artikel 5, lid 4	Artikel 10, lid 8
Artikel 5, lid 5	Artikel 10, lid 9

Artikel 5, lid 6	(deels artikel 12)
Artikel 6	-
-	Artikel 11
Artikel 7	Artikel 10, lid 10
—	Artikel 12
—	Artikel 13
Artikel 8	Artikel 18
—	Artikel 14
—	Artikel 15
	Artikel 16
	Artikel 17
Artikel 9	Artikel 19
Artikel 10, lid 1	Artikel 20
Artikel 10, leden 2, 3 en 4	Artikel 21
Artikel 10, lid 5	-
-	Artikel 22
Artikel 11	Artikel 23
Artikel 12	Artikel 24
Artikel 13	Artikel 28
Artikel 14	Artikel 26
Artikel 15	Artikel 27

Artikel 16	Artikel 29
Artikel 17	Artikel 39
Artikel 18	Artikel 25
Artikel 19	Artikel 30
—	Artikel 31
—	Artikel 32
—	Artikel 33
—	Artikel 34
—	Artikel 35
—	Artikel 36
Artikel 20	Artikel 37
Artikel 21	Artikel 38
—	Artikel 41
Artikel 22	Artikelen 42 en 43
Artikel 23	Artikel 44
Artikel 24	Artikel 40
Artikel 24 bis	Artikel 45
Artikel 26	Artikel 42, lid 2
Artikel 27, lid 1	Artikel 48
Artikel 27, lid 2	Artikel 46
Artikel 28	Artikel 4

Artikel 29	Artikel 47
Artikel 30	Artikel 47
Artikel 31	Artikel 49
Artikel 32	Artikel 50
Bijlage I	Bijlage IV
Bijlage II	Bijlage I
Bijlage III	Bijlage III
-	Bijlage II
-	Bijlage V
